

P7_TA(2011)0136

Tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse būtiniausi reikalavimai (nauja redakcija) *I**

2011 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse būtinausių reikalavimų (nauja redakcija) (COM(2009)0554 – C7-0248/2009 – 2009/0165(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: nauja redakcija)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2009)0554),
 - atsižvelgdamas į EB sutarties 251 straipsnio 2 dalį ir 63 straipsnio pirmosios pastraipos 1 dalies d punktą ir 2 dalies a punktą, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7–0248/2009),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Lisabonos sutarties įsigaliojimo poveikis šiuo metu vykdomoms tarpinstitucinėms sprendimų priėmimo procedūroms“ (COM(2009)0665),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį ir 78 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. balandžio 28 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
 - atsižvelgdamas į 2001 m. lapkričio 28 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl sistemingesnio teisės aktų pakeitimo metodo naudojimo²,
 - atsižvelgdamas į savo 2009 m. kovo 10 d. rezoliuciją dėl bendros Europos prieglobsčio sistemos ateities³,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto 2010 m. vasario 2 d. laišką, pagal Darbo tvarkos taisyklių 87 straipsnio 3 dalį pateiktą Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 87 ir 55 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Pilietinių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A7–0085/2011),
- A. kadangi, Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės nuomone, pasiūlyme be nurodytų pakeitimų kitų esminių pakeitimų nėra ir kadangi, kalbant apie nepakeistų ankstesnių aktų nuostatų ir minėtųjų pakeitimų kodifikavimą, pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamus tekstus nekeičiant jų esmės,

¹ OL C 19, 2011 1 19, p. 85.

² OL C 77, 2002 3 28, p. 1.

³ OL C 87 E, 2010 4 1, p. 10.

1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją, atsižvelgęs į Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės rekomendacijas;
2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TC1-COD(2009)0165

Europos Parlamento pozicija, priimta 2011 m. balandžio 6 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/.../ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse būtiniausių reikalavimų (nauja redakcija)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros²,

kadangi:

¹ OL C 18, 2011 1 19, p. 85.

² 2011 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento pozicija.

- (1) 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvoje 2005/85/EB, nustatančioje būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos¹, reikia padaryti esminių pakeitimų. Dėl aiškumo ta direktyva turėtų būti išdėstyta nauja redakcija.
- (2) Bendra prieglobsčio politika, įskaitant bendrą Europos prieglobsčio sistemą, yra neatskiriama Europos Sąjungos tikslo laipsniškai sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kuri būtų atvira tiems, kurie dėl susiklosčiusių aplinkybių teisėtai ieško apsaugos Sąjungoje, dalis.
- (3) 1999 m. spalio 15 ir 16 d. Tamperėje įvykusiame specialiame Europos Vadovų Tarybos susitikime susitarta imtis kurti bendrą Europos prieglobsčio sistemą, pagrįstą visapusišku ir nuodugniu 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu (toliau – Ženevos konvencija), taikymu, patvirtinant negražinimo principą ir užtikrinant, kad nė vienas asmuo nebūtų gražinamas persekioti.
- (4) Tamperės išvadose numatyta, kad į bendrą Europos prieglobsčio sistemą artimiausiu metu turėtų būti įtraukti bendri reikalavimai dėl sąžiningos ir veiksmingos prieglobsčio suteikimo tvarkos valstybėse narėse, o ilgainiui ir Bendrijos taisyklės, pagal kurias būtų sukurta bendra prieglobsčio suteikimo tvarka Europos bendrijoje.
- (5) Direktyva 2005/85/EB buvo pirmoji priemonė dėl prieglobsčio suteikimo tvarkos.

¹ OL L 326, 2005 12 13, p. 13.

- (6) Šiuo metu baigtas pirmasis bendros Europos prieglobsčio sistemos kūrimo etapas. 2004 m. lapkričio 4 d. Europos Vadovų Taryba priėmė Hagos programą, kurioje nustatyti 2005–2010 m. įgyvendintini laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės tikslai. Šiuo klausimu Hagos programoje Europos Komisija buvo paraginta baigti pirmojo etapo teisinių dokumentų vertinimą ir pateikti Tarybai ir Europos Parlamentui antrojo etapo dokumentus bei priemones, kad jie būtų priimti iki 2010 m. Pagal Hagos programą tikslas, kurio reikia siekti kuriant bendrą Europos prieglobsčio sistemą, yra bendra prieglobsčio suteikimo tvarka ir vienodas visoje Europos Sąjungoje pripažįstamas statusas.
- (7) 2008 m. spalio 16 d. priimtame Europos imigracijos ir prieglobsčio pakte Europos Vadovų Taryba pažymėjo, kad tarp valstybių narių tebėra didelių skirtumų, susijusių su apsaugos suteikimu, ir paragino imtis naujų iniciatyvų, įskaitant vienos prieglobsčio tvarkos, kuri apimtų bendras garantijas, sukūrimą, kad būtų baigta kurti Hagos programoje numatyta bendra Europos prieglobsčio sistema.
- (8) Tam, kad, *inter alia*, būtų tinkamai remiamos su bendros Europos prieglobsčio sistemos kūrimo antruoju etapu nustatytų reikalavimų įgyvendinimu susijusios valstybių narių pastangos – pirmiausia tų, kurių prieglobsčio sistemas slegia konkreti neproporcinga našta dėl jų geografinės ir demografinės padėties, – ***būtina*** sutelkti Europos pabėgėlių fondo ir Europos prieglobsčio paramos biuro išteklius. ***Taip pat būtina, kad valstybėse narėse, kuriose, atsižvelgiant į jų gyventojų skaičių, gaunama neproporcingai daug prašymų suteikti prieglobstį, būtų nedelsiant sutelkta atitinkamai Europos pabėgėlių fondo ir Europos prieglobsčio paramos biuro finansinė parama ir administracinė ir (arba) techninė parama siekiant, kad tos valstybės narės galėtų laikytis šios direktyvos. [1 pakeit.]***

- (9) Siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai ir veiksmingai įvertinti prašytojų tarptautinės apsaugos poreikiai, kaip nurodyta Direktyvoje [.../.../ES] [dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų bei jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių reikalavimų (Priskyrimo direktyvoje)], Sąjungos tarptautinės apsaugos suteikimo tvarkos sistema turėtų būti pagrįsta vienos prieglobsčio tvarkos principu.
- (10) Pagrindinis šios direktyvos tikslas – nustatyti papildomus tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse būtiniausius reikalavimus, siekiant Sąjungoje sukurti bendrą prieglobsčio tvarką.
- (11) Tarptautinės apsaugos suteikimo arba panaikinimo tvarką reglamentuojančių taisyklių suderinimas turėtų padėti apriboti tarptautinės apsaugos prašytojų pakartotinį judėjimą tarp valstybių narių tais atvejais, kai tokį judėjimą lemia teisinių sistemų skirtumai ir sukurti lygiavertes Direktyvos [.../.../ES] [Priskyrimo direktyvos] taikymo sąlygas valstybėse narėse.
- (12) Dėl paties būtiniausių reikalavimų pobūdžio valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė nustatyti ar toliau taikyti palankesnes nuostatas trečiosios šalies piliečiams arba asmenims be pilietybės, kurie valstybės narės prašo tarptautinės apsaugos, jei suprantama, kad toks prašymas yra grindžiamas tuo, kad atitinkamam asmeniui reikalinga tarptautinė apsauga, kaip apibrėžta Direktyvoje [.../.../ES] [Priskyrimo direktyvoje].
- (13) Šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie visų pirma yra pripažinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma šia direktyva siekiama skatinti taikyti minėtos chartijos 1, 4, 18, 19, 21, 24 ir 47 straipsnius ir direktyva turėtų būti atitinkamai įgyvendinama. **[2 pakeit.]**

- (14) Dēl asmeņu, kuriems taikoma šī direktyva, valstybēms narēms nustatomi ipareigojimai pagal tarptautinēs teisēs dokumentus, kurių šalimis jos yra.
- (15) *Valstybēs narēs privalo visapusiškai gerbti negražinimo principą ir teisę i prieglobstj, kuri apima galimybę kiekvienam asmeniui, kuris nori prašyti prieglobsčio ir kuris priskiriamas jū jurisdikcijai, įskaitant tuos asmenis, kuriuos veiksmingai kontroliuoja Sąjungos arba valstybēs narēs organas, pasinaudoti prieglobsčio procedūra. [3 pakeit.]***
- (16) Būtina, kad sprendimai dēl visų tarptautinēs apsaugos prašymų būtų priimami remiantis faktais ir, visų pirma, kad juos priimtų institucijos, kurių darbuotojai turi tinkamų žinių *ir* yra tinkamai apmokyti prieglobsčio ir pabėgēlių klausimais. **[4 pakeit.]**
- (17) Tiek valstybēs narēs, tiek tarptautinēs apsaugos prašytojai yra suinteresuoti, kad sprendimai dēl tarptautinēs apsaugos prašymų būtų priimami kuo skubiau, nedarant poveikio tinkamo ir išsamaus nagrinėjimo principui.
- (18) Viešosios tvarkos terminas, inter alia, gali apimti teistumą už sunkų nusikaltimą.

- (19) Siekiant teisingai pripažinti asmenis, kuriems reikalinga apsauga, pabėgėliais, kaip apibrėžta Ženevos konvencijos 1 straipsnyje, arba papildomą apsaugą galinčiais gauti asmenimis kiekvienam prašytojui turėtų būti leista veiksmingai naudotis procedūromis, jiems turėtų būti suteikta galimybė bendradarbiauti ir susisiekti su kompetentingomis institucijomis, siekiant pateikti susijusius savo bylos faktus, bei jiems turėtų būti suteiktos **veiksmingos** procedūrinės garantijos išdėstyti savo argumentus bet kuriame procedūros etape. Be to, pagal tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūrą paprastai turėtų būti numatyta bent jau prašytojo teisė pasilikti, kol bus priimtas **galutinis** sprendžiančiosios institucijos sprendimas, **ir, jei sprendimas neigiamas, laikotarpis, kurio reikia teisių gynimo priemonei pritaikyti ir kuris trunka tiek, kiek leidžia kompetentingas teismas, teisė** naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis savo argumentams pateikti, jei jį apklausia valdžios institucijos, galimybė susisiekti su Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro (JTVPK) atstovu ir patarimus bei konsultacijas tarptautinės apsaugos prašytojams teikiančiomis organizacijomis, teisė gauti atitinkamą pranešimą apie sprendimą, to sprendimo faktinį ir teisinį pagrindimą, galimybė konsultuotis su patarėju teisės klausimais ar kitu patarėju, teisė būti informuotam apie savo teisinę padėtį sprendžiamaisiais procedūros etapais kalba, kurią **jis supranta arba kurią, kaip pagrįstai manoma, jis supranta**, ir – jeigu sprendimas neigiamas – teisė į veiksmingą teisių gynimo priemonę, kuria galėtų naudotis teisme. **[5 pakeit.]**
- (20) Siekiant užtikrinti veiksmingą galimybę naudotis nagrinėjimo procedūra, pareigūnai, kurie pirmieji susiduria su tarptautinės apsaugos siekiančiais asmenimis, visų pirma stebintieji sausumos ar jūrų sienas arba vykdantieji patikrinimus kertant sieną, turėtų gauti instrukcijas ir dalyvauti būtinuose mokymuose apie tai, kaip atpažinti, **registruoti** ir **perduoti kompetentingai sprendžiančiajai institucijai** tarptautinės apsaugos prašymus. Pareigūnai valstybių narių teritorijoje, įskaitant pasienį, teritorinius vandenis ir tranzito zonas, esantiems trečiųjų šalių piliečiams arba asmenims be pilietybės, pageidaujantiems prašyti tarptautinės apsaugos, turėtų sugebėti suteikti visą svarbią informaciją apie tai, kur ir kaip galima pateikti tarptautinės apsaugos prašymus. Jeigu tie asmenys yra valstybės narės teritoriniuose vandenyse, jie turėtų būti išlaipinami sausumoje ir jų prašymai turėtų būti nagrinėjami pagal šią direktyvą. **[6 pakeit.]**

- (21) Be to, turėtų būti nustatytos specialios procedūrinės garantijos pažeidžiamiesiems prašytojams, kaip antai nepilnamečiai, nelydimi nepilnamečiai, ***nėščios moterys***, kankinimą, prievartą ar kitokią sunkų smurtą, ***pvz., smurtą dėl lyties ir žalingos tradicinės praktikos***, patyrę asmenys arba neįgalieji, kad jiems būtų sudarytos sąlygos veiksmingai naudotis procedūromis ir pateikti informaciją, kurios reikia tarptautinės apsaugos prašymui pagrįsti. **[7 pakeit.]**
- (22) Nacionalinės priemonės, susijusios su kankinimo arba kito sunkaus fizinio ar psichologinio smurto, įskaitant seksualinį, požymių ir ženklų nustatymu bei patvirtinimu dokumentais vykdant procedūras, kurioms taikoma ši direktyva, turėtų, inter alia, būti pagrįstos Kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminamo elgesio ir baudimo veiksmingo tyrimo ir patvirtinimo dokumentais vadovu (Stambulo protokolu).
- (23) Siekiant užtikrinti tikrą moterų ir vyrų prašytojų lygybę, nagrinėjimo procedūros turėtų būti vykdomos atsižvelgiant į lyties aspektą. Visų pirma asmeniniai pokalbiai turėtų būti rengiami taip, kad su persekiojimu dėl lyties susijusiose bylose ir prašytojos, ir prašytojai galėtų pasakoti apie savo patirtį, ***jeigu to prašo tos pačios lyties apklausėjas, kuris buvo specialiai apmokytas dalyvauti pokalbiuose, susijusiose su persekiojimu dėl lyties***. Vykdamas procedūras, pagrįstas saugios trečiosios šalies, saugios kilmės šalies ir vėlesnių prašymų terminais, turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į prašymų, susijusių su lytimi, sudėtingumą. **[8 pakeit.]**
- (24) Įgyvendindamos šią direktyvą pagal 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją valstybės narės pirmiausia turėtų atsižvelgti į geriausius vaiko interesus.
- (25) Tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimo procedūros turėtų būti vykdomos taip, kad ***sprendžiančiosios*** institucijos galėtų atidžiai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus. **[9 pakeit.]**

- (26) Kai prašytojas vėliau vėl paduoda prašymą nepateikdamas naujų įrodymų ar argumentų, būtų neproporcinga įpareigoti valstybes narės pradėti naują visapusiško nagrinėjimo procedūrą. Tokiais atvejais valstybės narės turėtų turėti galimybę atmesti prašymą kaip nepriimtina vadovaudamosi res judicata principu.
- (27) Daugelis tarptautinės apsaugos prašymų pateikiami valstybės narės pasienyje arba tranzito zonoje prieš priimant sprendimą dėl prašytojo atvykimo. Valstybės narės turėtų sugebėti užtikrinti priimtinumą ir (arba) esminio nagrinėjimo procedūras, kurios suteiktų galimybę priimti sprendimus dėl tose vietovėse pasienyje arba tranzito zonose pateiktų prašymų.
- (28) Pagrindinė tarptautinės apsaugos prašymo pagrįstumo aplinkybė – prašytojo saugumas jo kilmės šalyje. Kai trečiąją šalį galima laikyti saugia kilmės šalimi, valstybės narės turėtų sugebėti ją prisikirti saugioms šalims ir daryti prielaidą, kad konkrečiam prašytojui joje yra saugu, nebent jis pateiktų tam prieštaraujančių argumentų.
- (29) Atsižvelgiant į pasiektą reikalavimų, pagal kuriuos trečiosios šalies piliečiai ir asmenys be pilietybės laikomi pabėgėliais, suderinimo lygį, reikėtų nustatyti bendrus trečiųjų šalių priskyrimo prie saugių kilmės šalių kriterijus.
- (30) Šioje direktyvoje trečiosios šalies priskyrimas prie saugių kilmės šalių tos šalies piliečiams nesuteikia absoliučios saugumo garantijos. Dėl paties priskyrimui būtino vertinimo pobūdžio galima atsižvelgti tik į bendras tos šalies civilines, teisines ir politines aplinkybes bei į tai, ar persekiojimo, kankinimo, nežmoniško ar žeminamo elgesio ar baudimo vykdytojams, juos pripažinus atsakingais už šiuos veiksmus konkrečioje šalyje, praktikoje yra taikomos sankcijos. Dėl šios priežasties svarbu, kad prašytojui įrodžius, jog yra pagrįstų priežasčių manyti, kad jo konkrečiomis aplinkybėmis šalis nėra saugi, su jo atžvilgiu tos šalies priskyrimas prie saugių šalių nebebūtų reikšmingas.

- (31) Valstybės narės turėtų iš esmės išnagrinėti visus prašymus, t. y. įvertinti, ar konkretus prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą [..././ES] [Priskyrimo direktyvą], išskyrus atvejus, kai šioje direktyvoje numatyta kitaip, visų pirma, kai galima **užtikrinti**, kad prašymus išnagrinėtų ar **veiksmingą** apsaugą suteiktų kita šalis. Visų pirma, valstybės narės neturėtų būti įpareigos vertinti tarptautinės apsaugos prašymo esmės, kai pirmoji prieglobsčio šalis suteikia prašytojui pabėgėlio statusą ar kitą **prieinamą ir veiksmingą** apsaugą ir prašytojas bus pakartotinai priimtas į tą šalį. **Valstybės narės turėtų taip veikti tik tuo atveju, jei šis konkretus prašytojas būtų saugus atitinkamoje trečiojoje šalyje. [10 pak.]**
- (32) Valstybės narės taip pat neturėtų būti įpareigos vertinti tarptautinės apsaugos prašymo esmės, kai galima pagrįstai manyti, kad dėl pakankamo ryšio su trečiaja šalimi, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, prašytojas prašys apsaugos toje trečiojoje šalyje, ir yra priežasčių manyti, kad prašytojas bus priimtas arba pakartotinai priimtas į tą šalį. Valstybės narės turėtų veikti remdamosi šiuo pagrindu tik tada, kai šis konkretus prašytojas būtų saugus atitinkamoje trečiojoje šalyje. Siekiant išvengti pakartotinio prašytojų judėjimo, reikėtų nustatyti bendrus principus, pagal kuriuos valstybės narės svarstyti trečiųjų šalių saugumą ar priskirti jas prie saugių šalių.

■ [11 pakeit.]

- (33) Pabėgėlio arba papildomos apsaugos statuso panaikinimo atveju valstybės narės turėtų užtikrinti, kad asmenys, kurie naudojami tarptautine apsauga, būtų tinkamai informuoti apie galimą jų statuso peržiūrą ir jiems būtų suteikta galimybė pateikti savo nuomonę prieš institucijoms priimant pagrįstą sprendimą panaikinti jų statusą.
- (34) Pagal pagrindinį Sąjungos teisės principą sprendimus, priimtus dėl tarptautinės apsaugos prašymų ir dėl pabėgėlio arba papildomos apsaugos statuso panaikinimo, galima veiksmingai užginčyti teisme.

- (35) Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 72 straipsnį šia direktyva valstybės narės neatleidžiamos nuo pareigos palaikyti viešąją tvarką ir užtikrinti vidaus saugumą.
- (36) Šia direktyva nenagrinėjama tvarka, kuri reglamentuojama Reglamentu (ES) Nr. [.../...], kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai ([Dublino reglamentu]).
- (37) Prašytojai, kuriems taikomas Reglamentas (ES) Nr. [.../...] [Dublino reglamentas], turėtų turėti galimybę naudotis šioje direktyvoje įtvirtintais pagrindiniais principais ir garantijomis, taip pat tame Reglamente (EB) Nr. [.../...] [Dublino reglamente] nurodytomis specialiomis garantijomis.
- (38) Šios direktyvos įgyvendinimas turėtų būti vertinamas reguliariai.
- (39) Kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. nustatyti tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse būtiniausius reikalavimus, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl veiksmų masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjungos gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (40) Pagal Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridėdama prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos Bendrijos steigimo sutarties, 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji jai nėra privaloma ar taikoma.

- (41) Pareiga perkelti į nacionalinę teisę šią direktyvą turėtų būti taikoma tik toms nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo Direktyvos 2005/85/EB nuostatų. Pareiga perkelti į nacionalinę teisę nepakeistas nuostatas kyla pagal Direktyvą 2005/85/EB.
- (42) Šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių išipareigojimams, susijusiems su direktyvos II priedo B dalyje nustatytais perkėlimo į nacionalinę teisę terminais,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis Tikslas

Šios direktyvos tikslas – nustatyti pagal Direktyvą [.../.../ES] [Priskyrimo direktyvą] tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse būtiniausias reikalavimus.

2 straipsnis Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje:

- a) Ženevos konvencija – 1951 m. liepos 28 d. Konvencija dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu;
- b) prašymas arba tarptautinės apsaugos prašymas – trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, kuris, kaip galima suprasti, siekia pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos statuso, ir kuris aiškiai neprašo kitos rūšies apsaugos, kuriai netaikoma Direktyva [...]/../ES] [Priskyrimo direktyva] ir dėl kurios galima teikti atskirą prašymą, pateiktas prašymas suteikti valstybės narės apsaugą;
- c) prašytojas arba tarptautinės apsaugos prašytojas – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, pateikęs tarptautinės apsaugos prašymą, dėl kurio dar nėra priimtas galutinis sprendimas;
- d) ypatingų poreikių turintis prašytojas – prašytojas, kuriam dėl amžiaus, lyties, *lytinės orientacijos, lytinės tapatybės*, negalios, *fizinių ar psichinių ligų* ar patirto kankinimo, prievartos ar kitų sunkių formų psichologinio, fizinio ar seksualinio smurto reikalingos ypatingos garantijos, kad galėtų naudotis teisėmis ir vykdyti pareigas pagal šią direktyvą; **[13 pakeit.]**
- e) galutinis sprendimas – sprendimas, ar pagal Direktyvą [...]/../ES] [Priskyrimo direktyvą] pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusas bus suteiktas trečiosios šalies piliečiui ar asmeniui be pilietybės, kuriam daugiau netaikomos teisių gynimo priemonės pagal šios direktyvos V skyrių neatsižvelgiant į tai, ar dėl tokios teisių gynimo priemonės poveikio prašytojams leidžiama likti atitinkamose valstybėse narėse, laukiant rezultato;

- f) sprendžiančioji institucija – bet kokia pusiau teisminė arba administracinė institucija valstybėje narėje, atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą ir kompetentinga priimti pirmosios instancijos sprendimus tokiais atvejais, kuriems taikomas I priedas;
- g) pabėgėlis – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris atitinka Direktyvos [...../ES] [Priskyrimo direktyvos] 2 straipsnio d punkto reikalavimus;
- h) papildomą apsaugą galintis gauti asmuo – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris atitinka Direktyvos [...../ES] [Priskyrimo direktyvos] 2 straipsnio f punkto reikalavimus;
- i) tarptautinė apsauga – valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra pabėgėlis arba papildomą apsaugą galintis gauti asmuo;
- j) pabėgėlio statusas – valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra pabėgėlis;
- k) papildomos apsaugos statusas – valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra papildomą apsaugą galintis gauti asmuo;
- l) nepilnametis – jaunesnis nei 18 metų trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės;
- m) nelydimas nepilnametis – nepilnametis, kaip apibrėžta Direktyvos [...../ES] [Priskyrimo direktyvos] 2 straipsnio l punkte;
- n) atstovas – asmuo, kompetentingų institucijų paskirtas būti teisėtu globėju, kad padėtų ir atstovautų nelydimam nepilnamečiui, siekdamas užtikrinti geriausius vaiko interesus ir, kai būtina, naudotis veiksnumu nepilnamečio labui;

- o) tarptautinės apsaugos panaikinimas – kompetentingos institucijos sprendimas atšaukti, nutraukti arba atsisakyti atnaujinti asmens pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusą pagal Direktyvą [...../ES] [Priskyrimo direktyvą];
- p) pasilikimas valstybėje narėje – pasilikimas valstybės narės teritorijoje, įskaitant pasienį ar tranzito zonas, kurioje buvo pateiktas arba yra nagrinėjamas tarptautinės apsaugos prašymas;
- q) ***nauji faktai ir aplinkybės – faktai, kuriais grindžiama prašymo esmė ir kurie gali būti svarbūs persvarstant ankstesnį sprendimą. [14 pakeit.]***

3 straipsnis
Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma visiems tarptautinės apsaugos prašymams, pateiktiems valstybių narių teritorijoje, įskaitant pasienį, teritorinius vandenis arba tranzito zonas, ir tarptautinės apsaugos panaikinimui.
2. Ši direktyva netaikoma tais atvejais, kai diplomatinio arba teritorinio prieglobsčio prašymai pateikiami valstybių narių atstovybėse.
3. Valstybės narės gali nuspręsti taikyti šią direktyvą tvarkoms, taikomoms sprendžiant dėl kitokios tarptautinės apsaugos prašymų, kuriems netaikoma Direktyva [...../ES] [Priskyrimo direktyvos].

4 straipsnis Atsakingos institucijos

1. Visoms procedūroms valstybės narės paskiria sprendžiančiąją instituciją, kuri atsako už tinkamą prašymų nagrinėjimą pagal šią direktyvą. Valstybės narės užtikrina, kad šioje institucijoje dirbtų pakankamai kompetentingų atitinkamos specializacijos darbuotojų, kurie užduotis atliktų per nustatytą terminą. Todėl valstybės narės užtikrina, kad prašymus nagrinėjantys ir sprendimus dėl tarptautinės apsaugos priimančios darbuotojai dalyvautų pradinėse ir tolesnėse mokymo programose.
2. 1 dalyje nurodyti mokymai visų pirma apima šiuos klausimus:
 - a) esmines ir procedūrinės tarptautinės apsaugos taisykles ir žmogaus teises, nustatytas atitinkamuose tarptautiniuose ir Sąjungos teisės aktuose, įskaitant negražinimo ir nediskriminavimo principus;
 - b) mokymus apie ypatingų poreikių turinčius prašytojus, kaip apibrėžta 2 straipsnio d punkte; [16 pakeit.]**
 - c) mokymus apie lytį, lytinę orientaciją, traumas ir amžių, ypatingą dėmesį skiriant nelydimiems nepilnamečiams; [17 pakeit.]**
 - d) kilmės valstybės informacijos naudojimą;
 - e) pokalbių atlikimo būdus, įskaitant tarpkultūrinį bendravimą;
 - f) kankinimo ženklų ir požymių nustatymą ir patvirtinimą dokumentais;
 - g) įrodymų vertinimą, įskaitant abejotinių aplinkybių aiškinimo kaltinamojo naudai principą;
 - h) teismų praktikos klausimus, susijusius su tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimu.
3. Tačiau valstybės narės gali numatyti, kad kita institucija atsakinga už bylų tvarkymą pagal Reglamentą (ES) Nr. [.../...] [Dublino reglamentą].

4. Valstybės narės užtikrina, kad kai pagal 3 dalį paskiriama valdžios institucija, jos darbuotojai turėtų atitinkamų žinių *ir* dalyvautų būtinuose mokymuose, kad galėtų vykdyti pareigas įgyvendindami šią direktyvą. **[18 pakeit.]**
5. Tarptautinės apsaugos prašymus, vienoje valstybėje pateiktus kitos valstybės narės institucijoms, kurios joje vykdo pasienio arba imigracijos kontrolę, nagrinėja ta valstybė narė, kurios teritorijoje pateiktas prašymas.

5 straipsnis
Palankesnės nuostatos

Valstybės narės gali nustatyti arba toliau taikyti palankesnius tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos reikalavimus tiek, kiek jie yra suderinami su šia direktyva.

II SKYRIUS
PAGRINDINIAI PRINCIPAI IR GARANTIJOS

6 straipsnis
Galimybė naudotis tvarka

1. Valstybės narės paskiria kompetentingas institucijas, atsakingas už tarptautinės apsaugos prašymų gavimą ir registravimą. Nepažeisdamos 5, 6, 7 ir 8 dalių valstybės narės gali reikalauti, kad tarptautinės apsaugos prašymai būtų pateikiami asmeniškai ir (arba) tam paskirtoje vietoje.
2. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos prašymą pateikti pageidaujantis asmuo turėtų veiksmingą galimybę kompetentingai institucijai jį pateikti kuo greičiau. ***Kai prašytojai negali savo prašymų pateikti asmeniškai, valstybės narės užtikrina, kad teisinis atstovas galėtų pateikti prašymą jų vardu. [19 pakeit.]***
3. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas veiksnus suaugęs asmuo turėtų teisę pateikti tarptautinės apsaugos prašymą savo vardu.

4. Valstybės narės gali numatyti, kad prašymą galėtų pateikti prašytojas nuo jo priklausomų asmenų vardu. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad suaugę priklausomi asmenys duotų sutikimą pateikti prašymą jų vardu, o nedavę sutikimo, jie turėtų galimybę pateikti prašymą savo vardu.

Reikalaujama, kad sutikimas būtų duotas prašymo pateikimo metu arba ne vėliau kaip asmeninio pokalbio su suaugusiu priklausomu asmeniu metu. Prieš paprašant duoti sutikimą, kiekvienas iš šių suaugusiųjų asmeniškai informuojamas apie atitinkamas procedūras pasekmes ir apie jo teisę pateikti atskirą tarptautinės apsaugos prašymą.

5. Valstybės narės užtikrina, kad nepilnametis turėtų teisę pateikti tarptautinės apsaugos prašymą savo vardu, ***jeigu pagal nacionalinę teisę laikoma, kad jis gali pareikšti ieškinį***, arba per savo ***teisinių atstovą arba pastarojo įgaliotą atstovą***. ***Visais kitais atvejais taikoma 6 dalis. [20 pakeit.]***
6. Valstybės narės užtikrina, kad 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse¹ 10 straipsnyje nurodytos atitinkamos įstaigos turėtų teisę teikti tarptautinės apsaugos prašymus nelydymų nepilnamečių vardu, jeigu, atsižvelgdamos į jų asmeninės padėties individualų vertinimą, šios įstaigos mano, kad nepilnamečiams gali būti reikalinga apsauga pagal Direktyvą [...]/../ES] [Priskyrimo direktyvą].
7. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose gali nustatyti:
 - a) atvejus, kai nepilnametis gali pateikti prašymą savo vardu;
 - b) atvejus, kai nelydimo nepilnamečio prašymą turi pateikti atstovas, kaip numatyta 21 straipsnio 1 dalies a punkte.

■ [21 pakeit.]

¹ OL L 348, 2008 12 24, p. 98.

8. Valstybės narės užtikrina, kad sienos apsaugos tarnybų pareigūnai, policijos ir imigracijos institucijos bei sulaikymo centrų darbuotojai gautų instrukcijas ir dalyvautų būtinuose mokymuose apie tarptautinės apsaugos prašymų *pripažinimą, registravimą ir perdavimą*. Jeigu tos institucijos pagal 1 dalį paskiriamos kompetentingomis institucijomis, joms taip pat duodamos instrukcijos dėl pareigos užregistruoti prašymą. Kitais atvejais pagal instrukcijas reikalaujama perduoti prašymą institucijai, kuri kompetentinga už jo registravimą, kartu su visa svarbia informacija. **[22 pakeit.]**

Valstybės narės užtikrina, kad visos kitos valdžios institucijos, į kurias asmuo gali kreiptis norėdamas pateikti tarptautinės apsaugos prašymą, galėtų suteikti informaciją, kaip ir kur asmuo gali pateikti tokį prašymą, ir (arba) gali reikalauti, kad tos institucijos perduotų prašymus kompetentingai institucijai.

9. Kompetentingos institucijos užregistruoja tarptautinės apsaugos prašymą per 72 valandas nuo to momento, kai asmuo išreiškia pageidavimą pateikti tarptautinės apsaugos prašymą pagal 8 dalies 1 pastraipą.

7 straipsnis

Informavimas ir konsultavimas sienos perėjimo punktuose ir sulaikymo centruose

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų informuojama apie vykdytiną procedūrą tarptautinės apsaugos prašymui pateikti:
 - a) sienos perėjimo punktuose, įskaitant tranzito zonas, prie išorės sienų; ir
 - b) sulaikymo centruose.
2. Valstybės narės užtikrina vertimą žodžiu, kad tarptautinės apsaugos prašymą pateikti norintys asmenys ir sienos apsaugos tarnybų pareigūnai arba sulaikymo centrų darbuotojai galėtų bendrauti.

3. Valstybės narės užtikrina, kad ■ tarptautinės apsaugos prašytojams *teisinę pagalbą teikiančios ir jiems teisiniais klausimais atstovaujančios* organizacijos turėtų galimybę *greitai* patekti į sienų perėjimo punktus, įskaitant tranzito zonas, ir sulaikymo centrus. [23 pakeit.]

Valstybės narės gali numatyti tokių organizacijų buvimą šiame straipsnyje nurodytose vietose reglamentuojančias taisykles, *jeigu jos neapriboja prašytojų galimybės gauti patarimus ir konsultacijas*. [24 pakeit.]

8 straipsnis

Teisė pasilikti valstybėje narėje prašymo nagrinėjimo metu

1. Prašytojams leidžiama likti valstybėje narėje tik taikant šią tvarką, kol sprendžiančioji institucija priima *galutinį* sprendimą, *įskaitant tuos atvejus, kai prašytojas pateikia skundą, ir tokiam laikotarpiui, ir tik tiek, kiek jam pasilikti leidžia kompetentingas teismas*. Ši teisė likti nesuteikia teisės į leidimą gyventi šalyje. [25 pakeit.]
2. Valstybės narės gali daryti išimtį tik tais atvejais, kai pagal 34 straipsnio 7 dalį asmuo pateikia vėlesnį prašymą arba kai jos atitinkamai perduoda arba išduoda asmenį kitai valstybei narei, remdamosi įsipareigojimais pagal 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimą 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos¹ arba kitais įsipareigojimais, arba trečiajai šaliai, išskyrus atitinkamo prašytojo kilmės šalį, arba tarptautiniams baudžiamiesiems teismams.
3. Valstybė narė pagal 2 dalį gali išduoti prašytoją trečiajai šaliai tik tuo atveju, jeigu ■ dėl sprendimo dėl išdavimo asmuo nebus tiesiogiai arba netiesiogiai grąžintas ir nebus pažeisti valstybės narės tarptautiniai įsipareigojimai, *o prašytojui, atvykus į trečiąją šalį, nekils grėsmė patirti nežmonišką ar žeminantį elgesį*. [26 pakeit.]

¹ OL L 190, 2002 7 18, p. 1.

9 straipsnis
Prašymų nagrinėjimo reikalavimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos prašymai nebūtų atmetami ar nenagrinėjami vien dėl to, kad jie nepateikti nedelsiant.
2. Tarptautinės apsaugos prašymai visų pirma nagrinėjami, siekiant nustatyti, ar prašytojai priskirtini pabėgėliams. Jeigu ne, jie nagrinėjami siekiant nustatyti, ar prašytojai gali gauti papildomą apsaugą.
3. Valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančiosios institucijos sprendimai dėl tarptautinės apsaugos prašymų būtų priimami tinkamai juos išnagrinėjus. Siekdamos to tikslo valstybės narės užtikrina, kad:
 - a) prašymai būtų nagrinėjami ir sprendimai priimami individualiai, objektyviai ir nešališkai;
 - b) būtų gaunama tiksli atnaujinta informacija iš įvairių šaltinių, pavyzdžiui, iš Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro (JTVPK), Europos prieglobsčio paramos biuro *ir tarptautinių žmogaus teisių organizacijų*, apie bendrą padėtį prašytojų kilmės šalyse ir, jei būtina, šalyse, kurias jie kirto tranzitu, ir kad tokia informacija būtų prieinama už prašymų nagrinėjimą ir sprendimų priėmimą atsakingiems darbuotojams ir, jeigu sprendžiančioji institucija atsižvelgia į tai, siekdama priimti sprendimą, – prašytojui ir jo patarėjui teisės klausimais; [27 pakeit.]
 - c) prašymus nagrinėjantys ir sprendimus priimantys darbuotojai turėtų žinių apie atitinkamus reikalavimus, taikomus prieglobsčio ir pabėgėlių teisės srityje, *taip pat žmogaus teisių teisės srityje, ir būtų užbaigę pradinę ir tolesnę mokymo programą, nurodytą 4 straipsnio 1 dalyje*; [28 pakeit.]

- d) prašymus nagrinėjantiems ir sprendimus priimantiems darbuotojams būtų nurodoma konkrečių sričių, kaip antai medicinos, kultūros, vaikų, lyties, **religijos arba lytinės orientacijos**, klausimais tartis su ekspertais ir sudaroma galimybė tai daryti; [29 pakeit.]
 - e) **prašytojas ir jo patarėjas teisės klausimais galėtų susipažinti su informacija, kurią pateikė ekspertai, nurodyti d punkte. [30 pakeit.]**
4. V skyriuje nurodytos valdžios institucijos per sprendžiančiąją instituciją, prašytoją arba kitu būdu turi gauti 3 dalies b punkte nurodytą informaciją, reikalingą jų darbui atlikti.
 5. Valstybės narės numato dokumentų, susijusių su prašymų nagrinėjimu, vertimo taisykles.

10 straipsnis

Sprendžiančiosios institucijos priimamam sprendimui taikomi reikalavimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimai dėl tarptautinės apsaugos prašymų būtų pateikti raštu.
 2. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad tais atvejais, kai pabėgėlio ir (arba) papildomos apsaugos statuso prašymas atmetamas **arba suteikiamas**, sprendime būtų **aiškiai** nurodytos faktinės bei teisinės priežastys ir raštu pateikta informacija apie tai, kaip galima užginčyti neigiamą sprendimą, **to sprendimo priėmimo metu ir kad gavėjas pasirašytų gavęs šią informaciją. [31 pakeit.]**
- [32 pakeit.]
3. Taikant 6 straipsnio 4 dalį ir kai prašymas grindžiamas tokiais pačiais pagrindais, valstybės narės gali priimti vieną sprendimą, taikomą visiems priklausomiems asmenims.
 4. 3 dalis netaikoma tais atvejais, kai dėl asmens konkrečių aplinkybių atskleidimo jo šeimos nariams gali kilti grėsmė jo interesams, įskaitant persekiojimo dėl lyties, **lytinės orientacijos, lytinės tapatybės** ir (arba) amžiaus atvejus. Tokiais atvejais atitinkamam asmeniui išduodamas atskiras sprendimas. [33 pakeit.]

11 straipsnis
Tarptautinės apsaugos prašytojams numatytos garantijos

1. Laikydamosi III skyriuje numatytų procedūrų valstybės narės užtikrina, kad visiems tarptautinės apsaugos prašytojams būtų užtikrintos toliau išvardytos garantijos:
 - a) ta kalba, kurią ***jie supranta arba*** kurią, kaip pagrįstai manoma, jie supranta, jie gauna informaciją apie taikomą procedūrą ir apie savo teises ir pareigas tos procedūros metu bei galimas jų pareigų nesilaikymo ir nebendradarbiavimo su valdžios institucijomis pasekmes. Jiems turi būti pranešta apie nustatytą laiką ir jiems prieinamas priemonės, siekiant įvykdyti pareigą pateikti Direktyvos [...]/../ES] [Priskyrimo direktyvos] 4 straipsnyje nurodytus duomenis. Ši informacija turi būti suteikta laiku, kad jie galėtų naudotis šia direktyva užtikrinamomis teisėmis ir įvykdytų 12 straipsnyje nurodytas pareigas; **[34 pakeit.]**
 - b) prireikus, jiems suteikiamos vertimo žodžiu paslaugos pateikiant jų argumentus kompetentingoms institucijoms. Valstybės narės mano, kad būtina suteikti tokias paslaugas bent tuomet, kai sprendžiančioji institucija iškviečia prašytoją pokalbio, laikantis 13, 14, 15, 16 ir 31 straipsniuose nurodytos tvarkos, ir tinkamas bendravimas negali būti užtikrintas nesuteikus tokių paslaugų. Šiuo atveju ir kitais atvejais, kai kompetentingos institucijos kviečia prašytoją, už paslaugas sumokama iš valstybės lėšų;
 - c) neatimama galimybė jiems bendrauti su JTVPK arba bet kokia kita organizacija, teikiančia teises konsultacijas arba konsultacijas prieglobsčio prašytojams pagal tos valstybės narės nacionalinės teisės aktus;
 - d) apie sprendžiančiosios institucijos sprendimą dėl tarptautinės apsaugos prašymo jiems pranešama per pagrįstą laiką. Jeigu prašytojui teisiškai atstovauja patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, valstybė narė gali pasirinkti pranešti apie sprendimą pastarajam, o ne tarptautinės apsaugos prašytojui;

- e) apie sprendžiančiosios institucijos sprendimo rezultatą jiems pranešama ta kalba, kurią **jie supranta arba kurią**, kaip pagrįstai manoma, jie supranta, kai jiems nepadedą arba neatstovauja patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas. Pateiktoje informacijoje turi būti nurodyta, kaip užginčyti neigiamą sprendimą vadovaujantis 10 straipsnio 2 dalies nuostatomis. **[35 pakeit.]**
2. Atsižvelgdamos į V skyriuje numatytas procedūras valstybės narės užtikrina, kad visiems prašytojams būtų užtikrintos garantijos, lygiavertės nurodytosioms šio straipsnio 1 dalies b, c ir d punktuose.

12 straipsnis

Tarptautinės apsaugos prašytojų pareigos

1. Tarptautinės apsaugos prašytojai **privalo tiek, kiek leidžia jų fizinės ir psichologinės galimybės, padėti kompetentingoms institucijoms išsiaiškinti padėtį ir atskleisti** jų tapatybę, **pilietybę** ir kitus Direktyvos [...]/../ES] [Priskyrimo direktyvos] 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus duomenis. **Jeigu jie neturi galiojančio paso ar kito vietoj paso išduoto dokumento, prašytojai privalo bendradarbiauti siekiant gauti tapatybės dokumentą. Tol, kol prašytojams leista pasilikti valstybėje narėje jų prašymo nagrinėjimo laikotarpiu taikant tarptautinės apsaugos nuostatas, jie neprivalo susisiekti su kilmės šalies valdžios institucijomis, jeigu yra pagrindo baimintis tos valstybės persekiojimo.** Valstybės narės gali nustatyti prašytojams ir kitas pareigas bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis, kiek tokios pareigos būtinos prašymui tvarkyti. **[36 pakeit.]**
2. Visų pirma valstybės narės gali numatyti, kad:
- a) prašytojai turi pranešti apie save kompetentingoms institucijoms arba atvykti asmeniškai nedelsdami arba nurodytu laiku;
 - b) prašytojai turėi pateikti turimus dokumentus, svarbius jų prašymo nagrinėjimui, pavyzdžiui, pasą;

- c) prašytojai turi pranešti kompetentingoms institucijoms apie savo dabartinę gyvenamąją vietą arba adresą ir neatidėliodami informuoti jas apie tokios gyvenamosios vietos arba adreso pasikeitimą. Valstybės narės gali numatyti, kad su prašytoju turi būti susisiekiama naujausioje jo gyvenamojoje vietoje arba tuo adresu, kurį jis atitinkamai nurodė;
- d) kompetentingos institucijos gali atlikti prašytojo asmens ir daiktų, kuriuos jis turi su savimi, kratą, jeigu ją atlieka tos pačios lyties asmuo, ***kuris tinkamai atsižvelgia į prašytojo amžių ir kultūrą, ir kuris visapusiškai laikosi žmogaus orumo ir fizinės bei psichinės neliečiamybės principo***; [37 pakeit.]
- e) kompetentingos institucijos gali prašytoją nufotografuoti; ir
- f) kompetentingos institucijos gali įrašyti prašytojo žodinius pareiškimus, jeigu prieš tai jis apie tai buvo informuotas.

13 straipsnis Asmeninis pokalbis

1. Prieš sprendžiančiajai institucijai priimant sprendimą, prašytojui suteikiama galimybė asmeninį pokalbį dėl tarptautinės apsaugos prašymo atlikti ***ta kalba, kurią jis supranta***, su asmeniu, pagal nacionalinę teisę kompetentingu vesti tokius pokalbius. Pokalbius ***dėl tarptautinės apsaugos prašymo priimtimumo ir*** dėl tarptautinės apsaugos prašymo esmės visada atlieka sprendžiančiosios institucijos darbuotojai. [38 pakeit.]

Jeigu asmuo tarptautinės apsaugos prašymą pateikė nuo jo priklausomų asmenų vardu, kiekvienam suaugusiajam, su kuriuo susijęs prašytojas, turi būti sudaryta galimybė konfidencialiai išreikšti nuomonę ir dalyvauti pokalbyje dėl savo prašymo.

Valstybės narės, ***tinkamai atsižvelgdamos į vaiko interesus ir ypatingus poreikius, nustato*** nacionalinės teisės aktuose atvejus, kai asmeninio pokalbio galimybė suteikiama nepilnamečiui. [39 pakeit.]

2. Asmeninio pokalbio dėl prašymo esmės gali nebūti, kai:
- a) sprendžiančioji institucija gali priimti teigiamą sprendimą dėl pabėgėlio statuso remdamasi turimais įrodymais; arba
 - b) *sprendžiančioji* institucija mano, kad prašytojas nėra tinkamas pokalbiui arba su juo negalima kalbėtis dėl ilgalaikių nuo jo valios nepriklausančių aplinkybių. Jeigu kyla abejonių, *sprendžiančioji* institucija konsultuojasi su medicinos ekspertu, kad nustatytų, ar būklė yra laikina, ar nuolatinė. **[40 pakeit.]**

Kai *sprendžiančioji institucija* prašytojui arba, jei taikytina, priklausomam asmeniui nesuteikia asmeninio pokalbio galimybės pagal b punktą, *ji leidžia* prašytojui arba priklausomam asmeniui *vėl prašyti paskirti asmeninį pokalbį ir* pateikti papildomą informaciją. **[41 pakeit.]**

[42 pakeit.]

3. Tai, kad asmeninis pokalbis nevykdomas pagal 2 dalies b punktą, nedaro neigiamo poveikio sprendžiančiosios institucijos sprendimui.
4. Nepriklausomai nuo 25 straipsnio 1 dalies, valstybės narės, sprendamos dėl tarptautinės apsaugos prašymo, gali atsižvelgti į tai, kad prašytojas neatvyko asmeninio pokalbio, nebent jis turėjo pateisinamų priežasčių neatvykti.

14 straipsnis
Asmeninio pokalbio reikalavimai

1. Asmeninis pokalbis paprastai vyksta nedalyvaujant šeimos nariams, išskyrus atvejus, kai sprendžiančioji institucija mano, kad tinkamam nagrinėjimui reikia, kad dalyvautų kiti šeimos nariai.
2. Asmeninis pokalbis vyksta sąlygomis, kuriomis užtikrinamas tinkamas konfidencialumas.
3. Valstybės narės imasi tinkamų veiksmų, kad užtikrintų, jog asmeniniai pokalbiai vyktų tokiomis sąlygomis, kuriomis prašytojai galėtų išsamiai išdėstyti savo prašymo priežastis. Tuo tikslu valstybės narės:
 - a) užtikrina, kad pokalbį atliekantis asmuo būtų *kvalifikuotas, apmokytas ir kompetentingas* atsižvelgti į prašymo asmenines *ir* bendrąsias aplinkybes, įskaitant prašytojo kilmės kultūrinę aplinką, lytį, *lytinę orientaciją, lytinę tapatybę* ar pažeidžiamumą; **[43 pakeit.]**
 - b) kai įmanoma, užtikrina, kad pokalbį su prašytoju atliktų tos pačios lyties asmuo, jeigu atitinkamas prašytojas to pageidauja;
 - c) parenka kompetentingą vertėją žodžiu, kuris galėtų užtikrinti tinkamą prašytojo ir pokalbį atliekančio asmens bendravimą *ir kuris privalo laikytis elgesio kodekso, kuriame nustatytos vertėjo teisės ir pareigos*. Bendraujama nebūtinai prašytojo pasirinkta kalba, jeigu jis supranta kitą kalbą ir ja gali aiškiai bendrauti. Kai įmanoma, valstybės narės užtikrina tos pačios lyties vertėjo žodžiu paslaugas, jeigu prašytojas to pageidauja; **[44 pakeit.]**

- d) užtikrina, kad pokalbį dėl tarptautinės apsaugos prašymo esmės atliekantis asmuo nevilketų uniformos;
 - e) užtikrina, kad pokalbiai su nepilnamečiais būtų atliekami tinkamu vaikams būdu ***ir kad juos atliktų asmuo, turintis reikiamų žinių apie ypatingus nepilnamečių poreikius ir teises. [45 pakeit.]***
4. Valstybės narės gali numatyti taisykles dėl trečiųjų šalių dalyvavimo asmeniniame pokalbyje.

15 straipsnis
Asmeninio pokalbio turinys

Atlikdama asmeninį pokalbį dėl tarptautinės apsaugos prašymo esmės sprendžiančioji institucija užtikrina, kad prašytojas turėtų tinkamą galimybę pateikti duomenis, reikalingus jo tarptautinės apsaugos prašymui pagrįsti pagal Direktyvos [...]/../ES] [Priskyrimo direktyvos] 4 straipsnio 1 ir 2 dalis. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad:

- a) prašytojui pateikiami klausimai būtų susiję su vertinimu, ar jam reikalinga tarptautinė apsauga pagal Direktyvą [...]/../ES] [Priskyrimo direktyvą];
- b) prašytojas turėtų tinkamą galimybę pateikti paaiškinimų dėl galimai trūkstančių duomenų, reikalingų prašymui pagrįsti, ir nesuderinamų ar prieštaringų savo pareiškimų.

16 straipsnis
Asmeninių pokalbių stenogramos ir ataskaitos

1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas asmeninis pokalbis būtų stenografuojamas.
2. Valstybės narės prašo, kad pasibaigus asmeniniam pokalbiui prašytojas patvirtintų stenogramos turinį. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad prašytojas turėtų galimybę pateikti pastabų ir (arba) paaiškinimų dėl vertimo ar kitų klaidų stenogramoje.
3. Jeigu prašytojas atsisako patvirtinti stenogramos turinį, šio atsisakymo priežastys turi būti įtraukiamos į prašytojo bylą.

Prašytojo atsisakymas patvirtinti stenogramos turinį netrukdo sprendžiančiajai institucijai priimti sprendimo dėl prašymo.

4. Nepažeisdamos 1 ir 2 dalių valstybės narės gali užtikrinti, kad būtų parengta asmeninio pokalbio ataskaita raštu, kurioje būtų pateikta bent esminė informacija apie prašytojo pateiktą prašymą. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad prie ataskaitos būtų pridėta asmeninio pokalbio stenograma.
5. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojai galėtų laiku susipažinti su asmeninio pokalbio stenograma ir, jei tinkama, su ataskaita, prieš sprendžiančiajai institucijai priimant sprendimą.

17 straipsnis
Medicininės teisinės ataskaitos

1. Prašytojų pageidavimu, valstybės narės leidžia, kad būtų atliktas medicininis patikrinimas jų pareiškimams, susijusiems su patirtu persekiojimu arba didele žala, pagrįsti. Tuo tikslu valstybės narės atitinkamai suteikia prašytojams pagrįstą laikotarpį pateikti sprendžiančiai institucijai medicininę pažymą.
2. Nepažeidžiant 1 dalies, kai yra pagrįstų priežasčių manyti, kad prašytojas turi potrauminio streso sutrikimą, sprendžiančioji institucija, jeigu prašytojas sutinka, užtikrina, kad būtų atliktas medicininis patikrinimas.
3. Valstybės narės numato atitinkamą tvarką, siekdamos užtikrinti, kad 2 dalyje nurodyto medicininio patikrinimo reikmėms būtų galima naudotis nešališka ir kompetentinga medicinine informacija ***ir kad būtų parenkamas mažiau invazinis medicininis patikrinimas, kai prašytojas yra nepilnametis. [46 pakeit.]***
4. Siekdamos taikyti šį straipsnį valstybės narės numato papildomas kankinimo ir kitų formų fizinio, seksualinio ar psichologinio smurto požymių nustatymo ir patvirtinimo dokumentais taisykles ir tvarką.
5. Valstybės narės užtikrina, kad pokalbius su prašytojais pagal šią direktyvą atliekantys asmenys dalyvautų mokymuose, susijusiuose su kankinimo požymių nustatymu.
6. 1 ir 2 dalyse nurodyto medicininio patikrinimo rezultatus sprendžiančioji institucija vertina kartu su kitais su prašymu susijusiais duomenis. Visų pirma, į ją atsižvelgiama nustatant, ar prašytojo pareiškimai yra patikimi ir pakankami.

18 straipsnis

Teisė į *konsultaciją dėl procedūrinių ir teisinių aspektų*, teisinę pagalbą ir atstovavimą [47 pakeit.]

1. Tarptautinės apsaugos prašytojams suteikiama galimybė tinkamai tartis su patarėjais teisės klausimais arba kitais patarėjais, kurie pagal nacionalinės teisės aktus tokiais pripažįstami arba turi leidimą užsiimti tokia veikla, dėl klausimų, susijusių su jų tarptautinės apsaugos prašymais visais procedūros etapais, įskaitant ir jeigu priimamas neigiamas sprendimas.
2. Valstybės narės užtikrina nemokamą teisinę pagalbą ir (arba) atstovavimą, esant tokiam prašymui, laikydamosi 3 dalies nuostatų. Tuo tikslu valstybės narės:
 - a) užtikrina nemokamą *konsultaciją dėl procedūrinių ir teisinių aspektų* vykdant procedūras pagal III skyrių. Prašytojui suteikiama bent informacija apie procedūrą, atsižvelgiant į jo konkrečias aplinkybes, *apie būtinų procedūrinių dokumentų rengimą, įskaitant rengiamus remiantis asmeniniu pokalbiu*, ir paaiškinamos faktinės bei teisinės priežastys, jeigu sprendimas neigiamas. **Tokias konsultacijas gali teikti kvalifikuota nevyriausybinė organizacija arba kvalifikuoti specialistai; [48 pakeit.]**
 - b) užtikrina nemokamą teisinę pagalbą *ir* atstovavimą vykdant procedūras pagal V skyrių. Parengiami bent reikiami procedūriniai dokumentai ir prašytojo vardu dalyvaujama bylos nagrinėjime pirmosios instancijos teisme. **[Pakeit. netaikomas teksto variantams visomis kalbomis]**
3. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose gali numatyti, kad nemokama teisinė pagalba ir (arba) atstovavimas suteikiamas:
 - a) tik tiems, kurie neturi pakankamai lėšų; ir (arba)
 - b) tik *paslaugoms, kurias teikia patarėjai* teisės klausimais arba *kiti patarėjai*, pagal nacionalinės teisės aktus konkrečiai *paskirti* padėti tarptautinės apsaugos prašytojams ir (arba) jiems atstovauti. **[50 pakeit.]**

Kalbant apie V skyriuje numatytas procedūras, valstybės narės gali nuspręsti nemokamą teisinę pagalbą prašytojams teikti ir (arba) jiems atstovauti, tik jeigu ji būtina, siekiant užtikrinti, kad prašytojai galėtų veiksmingai kreiptis į teismą. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šią dalį teikiama teisinė pagalba ir (arba) atstovavimas nebūtų savavališkai ribojami. ***Valstybės narės gali pasirinkti suteikti tokią teisinę pagalbą ir (arba) užtikrinti atstovavimą tik tuomet, jei teismo vertinimu yra pagrįsta sėkmės tikimybė.*** [51 pakeit.]

4. Taisyklės dėl teisinės pagalbos ir (arba) atstovavimo prašymų pateikimo ir nagrinėjimo būdų gali numatyti valstybės narės.
5. Kai vykdomos III skyriuje ir (arba) V skyriuje numatytos procedūros, valstybės narės ***leidžia ir sudaro sąlygas*** nevyriausybinėms organizacijoms teikti nemokamą teisinę pagalbą ir (arba) atstovauti tarptautinės apsaugos prašytojams. [52 pakeit.]
6. Valstybės narės taip pat gali:
 - a) nustatyti nemokamos teisinės pagalbos ir (arba) atstovavimo teikimo piniginius ir (arba) laiko apribojimus, jeigu jais savavališkai neapribojama galimybė gauti teisinę pagalbą ir (arba) atstovavimą;
 - b) numatyti, kad honorarų ir kitų išlaidų atžvilgiu prašytojams nebūtų taikomos palankesnės sąlygos nei jų piliečiams bendrai nustatytos sąlygos dėl su teisine pagalba susijusiais klausimais.
7. Valstybės narės gali pareikalauti, kad joms būtų visiškai arba iš dalies atlygintos patirtos išlaidos, jeigu ir kai prašytojo finansinė būklė labai pagerėja arba jeigu sprendimas suteikti tokias lengvatas priimtas remiantis prašytojo pateikta klaidinga informacija.

19 straipsnis
Teisinės pagalbos ir atstovavimo taikymo sritis

1. Valstybės narės užtikrina, kad patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, kuris pagal nacionalinės teisės aktus tokiu pripažįstamas ar turi leidimą užsiimti tokia veikla, ir padedantis arba atstovaujantis tarptautinės apsaugos prašytojui pagal nacionalinės teisės aktus, turėtų prieigą prie prašytojo byloje pateiktos informacijos, į kurią atsižvelgiant priimamas arba bus priimtas sprendimas.

Valstybės narės gali padaryti išimtį, jeigu atskleidus informaciją arba šaltinius galėtų kilti grėsmė nacionaliniam saugumui, organizacijų arba asmenų, teikiančių informaciją, arba asmens (-ų), su kuriuo (-iais) yra susijusi informacija, saugumui, arba jeigu būtų pakenkta tyrimui, susijusiam su valstybės narės kompetentingų institucijų atliekamu tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimu, arba būtų pakenkta valstybių narių tarptautiniams santykiams. Tokiais atvejais valstybės narės:

- a) suteikia prieigą prie tokios informacijos arba šaltinių bent patarėjui teisės klausimais arba kitam patarėjui, patikrintam saugumo tikslais tiek, kiek informacija yra svarbi nagrinėjant prašymą arba priimant sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą;
 - b) suteikia V skyriuje nurodytoms valdžios institucijoms galimybę naudotis tokia informacija arba šaltiniais.
2. Valstybės narės užtikrina, kad patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, padedantis arba atstovaujantis tarptautinės apsaugos prašytojui, galėtų įeiti į uždaras zonas, pavyzdžiui, sulaikymo centrus ir tranzito zonas, kad galėtų suteikti prašytojui konsultaciją.

Valstybės narės gali apriboti galimybę lankyti prašytojus uždaroje zonoje, tik kai toks apribojamas, remiantis nacionalinės teisės aktais, yra objektyviai būtinas dėl saugumo, viešosios tvarkos arba administracinio zonos valdymo, arba kad būtų užtikrintas veiksmingas prašymo nagrinėjimas, jeigu tokiu būdu patarėjo teisės klausimais arba kito patarėjo galimybė įeiti nėra griežtai ribojama arba neįmanoma.

3. Valstybės narės leidžia prašytojui į asmeninį pokalbį atsivesti savo patarėją teisės klausimais arba kitą patarėją, kuris pagal nacionalinės teisės aktus tokiu pripažįstamas ar turi leidimą užsiimti tokia veikla, **arba kvalifikuotą specialistą. [53 pakeit.]**
4. Valstybės narės gali numatyti taisykles, taikomas patarėjų teisės klausimais arba kitų patarėjų dalyvavimui visuose procedūros pokalbiuose, nedarydamos poveikio šiam straipsniui ir 21 straipsnio 1 dalies b punktui.

Valstybės narės gali reikalauti, kad prašytojas dalyvautų asmeniniame pokalbyje, net jeigu jam pagal nacionalinės teisės aktus atstovauja patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, ir jos gali reikalauti, kad prašytojas pats atsakytų į užduotus klausimus.

Tai, kad nėra patarėjo teisės klausimais arba kito patarėjo, netrukdo sprendžiančiajai institucijai surengti asmeninį pokalbį su prašytoju nedarant poveikio 21 straipsnio 1 dalies b punktui.

20 straipsnis

Ypatingų poreikių turintys prašytojai

1. ***Pagal Direktyvos [...]/.../ES] [, kuria nustatomi būtiniausi prieglobsčio prašytojų priėmimo reikalavimai] (Priėmimo sąlygų direktyva] 21 straipsnį valstybės narės nacionalinėje teisėje nustato procedūras, pagal kurias kai tik pateikiamas tarptautinės apsaugos prašymas, galima nustatyti, ar prašytojas turi ypatingų poreikių, bei nurodyti tokių poreikių pobūdį. [54 pakeit.]***
2. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad ypatingų poreikių turintys prašytojai turėtų galimybę pateikti kuo išsamesnę su prašymu susijusią informaciją ir visus turimus įrodymus. Prireikus, jiems suteikiama papildomo laiko, kad jis galėtų pateikti įrodymus arba atlikti kitus būtinus su procedūra susijusius veiksmus.

3. Jeigu sprendžiančioji institucija mano, kad prašytojas patyrė kankinimą, prievartą ar kitų sunkių formų psichologinį, fizinį ar seksualinį smurtą, kaip nurodyta Direktyvos [.../.../ES] [, kuria nustatomi būtiniausi prieglobsčio prašytojų priėmimo reikalavimai (Priėmimo sąlygų direktyva)] 21 straipsnyje, prašytojui suteikiama pakankamai laiko ir tinkama parama, kad galėtų pasirengti asmeniniam pokalbiui dėl prašymo esmės.
Ypatingas dėmesys skiriamas tiems prašytojams, kurie ne iš karto nurodo savo lytinę orientaciją. [55 pakeit.]
4. 28 straipsnio 6 ir 7 dalys netaikomos šio straipsnio 3 dalyje nurodytiems prašytojams.
5. ***Laikantis 18 straipsnyje nustatytų sąlygų ypatingų poreikių turintiems prašytojams suteikiama nemokama teisinė pagalba vykdant visas šioje direktyvoje numatytas procedūras. [56 pakeit.]***

21 straipsnis

Nelydimiems nepilnamečiams suteikiamos garantijos

1. Kiek tai susiję su visomis šioje direktyvoje numatytomis procedūromis ir nedarydamos poveikio 13, 14 ir 15 straipsniams, valstybės narės:
 - a) nedelsdamos imasi priemonių užtikrinti, kad nelydimam nepilnamečiui, kai pateikiamas ir nagrinėjamas jo prašymas, atstovautų ir padėtų atstovas. Atstovas turi būti nešališkas ir turėti būtinų vaikų rūpybos žinių. Tokiu atstovu taip pat gali būti atstovas, nurodytas Direktyvoje [.../.../ES] [Priėmimo sąlygų direktyvoje];
[Pakeit. netaikomas teksto variantams visomis kalbomis]

- b) užtikrina, kad atstovui būtų suteikta galimybė informuoti nelydimą nepilnametį apie asmeninio pokalbio reikšmę ir galimas pasekmes bei tam tikrais atvejais paaiškinti, kaip pasirengti tokiam asmeniniam pokalbiui. Valstybės narės užtikrina, kad atstovas ir (arba) patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, kuris pagal nacionalinės teisės aktus tokiu pripažįstamas, **ar kitas kvalifikuotas specialistas** dalyvautų pokalbyje ir turėtų galimybę užduoti klausimus ir teikti pastabas, neperžengdamas pokalbį atliekančio asmens nustatytų ribų. **[58 pakeit.]**

Valstybės narės gali reikalauti, kad nelydimas nepilnametis dalyvautų asmeniniame pokalbyje, net jeigu jame dalyvauja jo atstovas.

■ [59 pakeit.]

2. Valstybės narės užtikrina, kad:
- a) jeigu nelydimam nepilnamečiui skiriamas asmeninis pokalbis dėl tarptautinės apsaugos prašymo, kaip nurodyta 13, 14 ir 15 straipsniuose, tokį pokalbį atlieka asmuo, turintis būtinų žinių apie ypatingus nepilnamečių poreikius **ir teises**; **[60 pakeit.]**
- b) pareigūnas, turintis būtinų žinių apie ypatingus nepilnamečių poreikius **ir teises**, parengia sprendžiančiosios institucijos sprendimą dėl nelydimo nepilnamečio prašymo. **[61 pakeit.]**
3. Taikant 18 straipsnyje nustatytas sąlygas **vykdant visas šioje direktyvoje numatytas procedūras**, nelydimiems nepilnamečiams **ir paskirtiems jų atstovams** suteikiama nemokama teisinė **konsultacija dėl procedūrinių ir teisinių aspektų bei užtikrinamas nemokamas teisinis atstovavimas**. **[62 pakeit.]**
4. Valstybės narės, nagrinėdamos tarptautinės apsaugos prašymą, gali skirti medicininį patikrinimą nelydimų nepilnamečių amžiui nustatyti, jeigu po jų bendrų pareiškimų ar kitų svarbių įrodymų valstybės narės tebeturi abejonių dėl jų amžiaus. **Jei po medicininio patikrinimo vis dar lieka abejonių, visais atvejais visi sprendimai priimami nelydimo nepilnamečio naudai**. **[63 pakeit.]**

Medicininis patikrinimas atliekamas visapusiškai gerbiant asmens orumą, pasirenkant **patikimiausius ir** mažiau invazinius tyrimus; **jį atlieka kvalifikuoti ir nešališki medicinos ekspertai. [65 pakeit.]**

Tais atvejais, kai skiriamas medicininis patikrinimas, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) nelydimiems nepilnamečiams būtų pranešta prieš nagrinėjant jų tarptautinės apsaugos prašymą ta kalba, kurią, **kaip galima pagrįstai manyti**, jie supranta, apie galimybę nustatyti jų amžių medicininio patikrinimo metu. Pateikiama informacija apie patikrinimo būdus ir galimas medicininio patikrinimo rezultatų pasekmes tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimui, taip pat apie pasekmes, jeigu nelydimas nepilnametis atsisakytų medicininio patikrinimo; **[66 pakeit.]**
- b) nelydimi nepilnamečiai ir (arba) jų atstovai sutiktų atlikti patikrinimą tų nepilnamečių amžiui nustatyti; ir
- c) sprendimas atmesti nelydimo nepilnamečio, atsisakiusio atlikti medicininį patikrinimą, tarptautinės apsaugos prašymą nebūtų pagrįstas ■ tokiu atsisakymu. **[67 pakeit.]**

Tai, kad nelydimas nepilnametis atsisakė atlikti tokį medicininį patikrinimą, netrukdo sprendžiančiajai institucijai priimti sprendimo dėl tarptautinės apsaugos prašymo.

5. 28 straipsnio 6 ir 7 dalys, 30 straipsnio 2 dalies c punktas ir 36 straipsnis netaikomi nelydimiems nepilnamečiams.
6. Įgyvendindamos šį straipsnį, valstybės narės visų pirma turi atsižvelgti į geriausius vaiko interesus.

22 straipsnis

Sulaikymas

1. Valstybės narės nesulaiko asmens tik dėl priežasties, kad jis yra tarptautinės apsaugos prašytojas. Sulaikymo priežastys ir sąlygos, taip pat garantijos, kuriomis gali naudotis sulaikyti tarptautinės apsaugos prašytojai, turi atitikti Direktyvą [.../.../ES] [Priėmimo sąlygų direktyvą].
2. Kai tarptautinės apsaugos prašytojas sulaikomas, valstybės narės pagal Direktyvą [.../.../ES] [Priėmimo sąlygų direktyvą] užtikrina greitos teismo kontrolės galimybę.

23 straipsnis

Nepilnamečių sulaikymas

Bet kokiomis aplinkybėmis griežtai draudžiama sulaikyti nepilnamečius. [68 pakeit.]

24 straipsnis

Procedūra atsiėmus prašymą

1. Jeigu valstybės narės numato galimybę tiesiogiai atsiimti prašymą pagal nacionalinės teisės aktus, kai tarptautinės apsaugos prašytojas tiesiogiai atsiima savo tarptautinės apsaugos prašymą, valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija priimtų sprendimą nutraukti nagrinėjimą, ***ir paaiškina prašytojui prašymo atsiėmimo pasekmes. [69 pakeit.]***
2. Valstybės narės taip pat gali nuspręsti, kad sprendžiančioji institucija gali nuspręsti nutraukti nagrinėjimą nepriėmusi sprendimo. Tokiu atveju valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija įrašytų pastabą į prašytojo bylą.

25 straipsnis

Procedūra netiesiogiai atsiėmus prašymą arba jo atsisakius

1. Kai yra pagrįsta priežastis manyti, kad prieglobsčio prašytojas netiesiogiai atsiėmė savo prieglobsčio prašymą arba jo atsisakė **be pagrįstos priežasties**, valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija priimtų sprendimą nutraukti nagrinėjimą **arba atmesti prašymą, remdamasi tuo, kad prašytojas neįrodė savo teisės į pabėgėlio statusą pagal Direktyvą [.../.../ES] [Priskyrimo direktyva], jei jis be pirmiau minėtų priežasčių:**
 - **atsisakė bendradarbiauti, arba**
 - **yra neteisėtai pabėgęs, arba**
 - **tikriausiai neturi teisės į tarptautinę apsaugą, arba**
 - **jo kilmės valstybė yra saugi trečioji šalis, arba jis atvyko tranzitu per saugią trečiąją šalį, kaip nurodyta 37 straipsnyje. [103 pakeit.]**

Valstybės narės gali daryti prielaidą, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, ypač tuomet, kai yra nustatyta, kad:

- a) jis neatsakė į prašymus pateikti informaciją, būtiną jo prašymui pagal Direktyvos [.../.../ES] [Priskyrimo direktyvos] 4 straipsnį, arba neatvyko į asmeninį pokalbį, kaip numatyta 13, 14, 15 ir 16 straipsniuose, nebent per pagrįstą laiką prašytojas įrodo, kad taip atsitiko dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių;
- b) jis slapstosi arba yra be leidimo išvykęs iš vietos, kurioje gyveno arba kurioje buvo laikomas, ir nepranešė per pagrįstą laikotarpį kompetentingai institucijai, arba jis per pagrįstą laiką nevykdė savo pareigos apie save pranešti arba kitų pareigų susisiekti.

Siekdamos įgyvendinti šias nuostatas, valstybės narės gali nustatyti terminus arba gaires.

2. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojui, kuris vėl atvyksta apie save pranešti į kompetentingą instituciją po to, kai priimtas sprendimas nutraukti nagrinėjimą, kaip nurodyta 1 dalyje, būtų suteikta teisė prašyti, kad jo byla būtų atnaujinta. ***Vykdamat prieglobsčio suteikimo procedūrą gali būti pateiktas tik vienas prašymas atnaujinti bylą. [70 pakeit.]***

Valstybės narės užtikrina, kad toks asmuo nebūtų išsiųstas nesilaikant negražinimo principo.

Valstybės narės gali leisti sprendžiančiajai institucijai pratęsti nagrinėjimą nuo to etapo, kuriame jis nutrauktas.

3. Šiuo straipsniu nepažeidžiamas Reglamentas (ES) Nr. [.../....] [Dublino reglamentas].

26 straipsnis
JTVPK vaidmuo

1. Valstybės narės leidžia JTVPK:
 - a) turėti galimybę susisiekti su tarptautinės apsaugos prašytojais, įskaitant sulaikytuosius bei esančius oro uosto arba uosto tranzito zonose;
 - b) turėti prieigą prie informacijos apie atskirų asmenų tarptautinės apsaugos prašymus, apie procedūros eigą ir apie priimtus sprendimus, jeigu prašytojas su tuo sutinka;
 - c) vykdamat savo priežiūros pareigą pagal Ženevos konvencijos 35 straipsnį, pateikti savo nuomonę bet kokiai kompetentingai institucijai dėl atskirų asmenų tarptautinės apsaugos prašymų bet kuriame procedūros etape.
2. 1 dalis taip pat taikoma bet kuriai organizacijai, dirbančiai atitinkamos valstybės narės teritorijoje JTVPK vardu pagal susitarimą su ta valstybe nare.

27 straipsnis
Informacijos apie atskiras bylas rinkimas

Nagrinėdamos atskiras bylas valstybės narės:

- a) neatskleidžia informacijos dėl atskirų tarptautinės apsaugos prašymų arba to, kad toks prašymas yra pateiktas, įtariamam (-iems) persekiotojui (-ams) arba didelę žalą sukėlusiam (-iems) subjektui (-ams);
- b) nesiekia gauti informacijos iš įtariamo (-mų) persekiotojo (-jų) arba didelę žalą sukėlusio (-ių) subjekto (-ų) pasinaudodamos tokiu būdu, kad toks (-ie) persekiotojas (-ai) būtų ■ informuotas (-ti), kad atitinkamas prašytojas yra pateikęs prašymą, o prašytojui ir nuo jo priklausomiems asmenims kiltų fizinio susidorojimo grėsmė, arba tokia grėsmė kiltų jo šeimos narių, tebegyvenančių jo kilmės šalyje, laisvei ir saugumui.
[71 pakeit.]

III SKYRIUS
PIRMOSIOS INSTANCIJOS PROCEDŪROS

I SKIRSNIS

28 straipsnis
Nagrinėjimo procedūra

1. Valstybės narės svarsto tarptautinės apsaugos prašymus nagrinėjimo procedūros metu vadovaudmosi II skyriaus pagrindiniais principais ir garantijomis.
2. Valstybės narės, nepažeisdamos tinkamo ir išsamaus nagrinėjimo principo, užtikrina, kad tokia procedūra būtų kuo greičiau baigta.

3. Valstybės narės užtikrina, kad procedūra būtų baigta per 6 mėnesius nuo prašymo pateikimo.

Atskirais su sudėtingais faktiniais ir teisiniais klausimais susijusiais atvejais valstybės narės gali tą terminą pratęsti ne ilgiau kaip dar 6 mėnesiais.

4. Valstybės narės užtikrina, kad, jeigu sprendimo neįmanoma priimti per 3 dalies 1 pastraipoje nurodytą terminą, atitinkamam prašytojui:
 - a) būtų pranešta apie uždelsimą; ir
 - b) jam paprašius, būtų suteikta informacija apie uždelsimo priežastis ir laiką, per kurį tikimasi priimti sprendimą dėl jo prašymo.

Jeigu per 3 dalyje nurodytą terminą sprendimas nepriimamas, atitinkamos pasekmės nustatomos pagal nacionalinę teisę.

5. ***Sprendžiančiosios institucijos*** gali suteikti pirmenybę tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimui vadovaudamasi II skyriaus pagrindiniais principais ir garantijomis: **[73 pakeit.]**
 - a) jeigu tikėtina, kad prašymas bus pagrįstas;
 - b) jeigu prašytojas, ***ypač nelydimi nepilnamečiai***, turi ypatingų poreikių; **[74 pakeit.]**
 - c) kitais atvejais, išskyrus 6 dalyje nurodytus prašymus.

6. Valstybės narės gali nustatyti, kad nagrinėjimo procedūra vadovaujantis II skyriaus pagrindiniais principais ir garantijomis gali būti paspartinta, jeigu:
- a) prašytojas, pateikdamas savo prašymą ir nuroydamas faktus, iškelė tik tokius klausimus, kurie nėra svarbūs nagrinėjant, ar jis yra priskirtinas prie pabėgėlių arba papildomą apsaugą galinčiu gauti asmeniu, remiantis Direktyva [..././ES] [Priskyrimo direktyva]; arba
 - b) ***prašytojas akivaizdžiai negali būti laikomas pabėgėliu ar jam negali būti suteiktas pabėgėlio statusas valstybėje narėje pagal Direktyvą [..././EB] [Priskyrimo direktyva]; arba [105 pakeit.]***
 - c) prašytojas atvyko iš saugios kilmės šalies, kaip apibrėžta šioje direktyvoje; arba
 - d) prašytojas suklaidino valdžios institucijas, pateikdamas klaidingą informaciją ar netikrus dokumentus arba nepateikdamas svarbios informacijos ar dokumentų apie savo tapatybę ir (arba) pilietybę, kurie galėjo neigiamai paveikti sprendimą; arba
 - e) tikėtina, kad jis, elgdamasis nesąžiningai, sugadino tapatybės arba kelionės dokumentą, kuris būtų padėjęs nustatyti jo tapatybę arba pilietybę, arba tokio dokumento atsikratė; arba
 - f) ***prašytojas pateikė akivaizdžiai nenuoseklius, prieštarigus, neįtikimus, nepakankamus ar klaidingus pareiškimus, dėl kurių akivaizdžiai neįtikinamus tampa jo teiginys, kad jis tapo persekiojimo objektu, kaip nurodyta Direktyvoje [..././EB] [Priskyrimo direktyvoje]; arba [75 pakeit.]***
 - g) ***prašytojas pateikė vėlesnį prašymą, kuriame akivaizdžiai nepateikiami nauji duomenys dėl konkrečių aplinkybių arba situacijos savo kilmės šalyje; arba [107 pakeit.]***
 - h) ***be pagrįstos priežasties prašytojas nepateikė prašymo anksčiau, nors turėjo galimybę tai padaryti; arba [108 pakeit.]***
- [76 pakeit.]

- i) prašytojas pateikia prašymą tik siekdamas atidėti arba sužlugdyti anksčiau priimto sprendimo arba sprendimo, kuris bus priimtas artimiausiu laiku, vykdymą, kuriuo remiantis jis būtų išsiųstas iš šalies; arba
 - j) *be rimtos priežasties prašytojas nevykdė savo pareigų bendradarbiauti tiriant jo bylos aplinkybes ir nustatant jo tapatybę, kaip nurodyta Direktyvos [...]/ES/ [Priskyrimo direktyvos] 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse arba šios direktyvos 12 straipsnio 1 dalyje, 2 dalies a, b ir c punktuose bei 25 straipsnio 1 dalyje; arba [109 pakeit.]*
 - k) *prašytojas atvyko į valstybės narės teritoriją nelegaliai arba nelegaliai joje išbuvo ilgesnį laiką ir be rimtos priežasties nepranešė apie save valdžios institucijoms ir (arba) neatidėliodamas nepateikė prieglobsčio prašymo, esant tokioms jo atvykimo aplinkybėms; arba [110 pakeit.]*
 - l) *dėl rimtų priežasčių laikoma, kad prašytojas gali kelti grėsmę valstybės narės nacionaliniam saugumui, arba jis pagal nacionalinės teisės aktus buvo prievarta išsiųstas dėl rimtos priežasties, susijusios su visuomenės saugumu ir viešąja tvarka. [77 pakeit.]*
7. 29 straipsnyje nurodytų nepagrįstų prašymų atveju, esant bet kurioms iš šio straipsnio 6 dalyje nurodytų aplinkybių, valstybės narės, tinkamai ir išsamiai išnaginėjusios tokius prašymus, juos atmeta, kaip akivaizdžiai nepagrįstus.
8. Valstybės narės nurodo pagrįstus terminus sprendimui vykdant pirmosios instancijos procedūrą pagal 6 dalį priimti.
9. Dėl to, kad tarptautinės apsaugos prašymas pateiktas neteisėtai atvykus į teritoriją arba pasienyje, įskaitant tranzito zonas, taip pat dėl to, kad *atvykimo metu* trūksta dokumentų arba naudojami suklastoti dokumentai, paspartinta nagrinėjimo procedūra per se netaikoma. [78 pakeit.]

29 straipsnis
Nepagrįsti prašymai

Valstybės narės tarptautinės apsaugos prašymą laiko nepagrįstu, jeigu sprendžiančioji institucija nustato, kad prašytojas nepriskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą [...]/.../ES [Priskyrimo direktyvą]. **[79 pakeit.]**

II SKIRSNIS

30 straipsnis
Nepriimtini prašymai

1. Be bylų, kuriose prašymai nenagrinėjami pagal Reglamentą Nr. (ES) [...]/... [Dublino reglamentą], iš valstybių narių nereikalaujama nagrinėti, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą [...]/.../ES [Priskyrimo direktyvą], kai vadovaujantis šiuo straipsniu prašymas laikomas nepriimtinu.
2. Valstybės narės gali laikyti tarptautinės apsaugos prašymą nepriimtinu, tik jeigu:
 - a) pabėgėlio statusą suteikė kita valstybė narė;
 - b) pagal 32 straipsnį šalis, kuri nėra valstybė narė, yra laikoma prašytojo pirmąja prieglobsčio šalimi;
 - c) pagal 37 straipsnį šalis, kuri nėra valstybė narė, laikoma prašytojui saugia trečiaja šalimi;
 - d) prašytojas pateikė tapatų prašymą po galutinio sprendimo;
 - e) nuo prašytojo priklausomas asmuo pateikia prašymą po to, kai pagal 6 straipsnio 4 dalį jis davė sutikimą, kad jo byla būtų jo vardu pateikto prašymo dalimi, ir nėra faktų, susijusių su priklausomo asmens padėtimi, dėl kurių būtų pateisinamas atskiras prašymas.

31 straipsnis
Specialiosios pokalbio dėl priimtumo taisyklės

1. Prieš tai, kai priimamas sprendimas laikyti prašymą nepriimtinu, valstybės narės leidžia prašytojams pateikti savo nuomonę dėl 30 straipsnyje nurodytų priežasčių taikymo jų ypatingomis aplinkybėmis. Tuo tikslu *sprendžiančioji institucija* atlieka asmeninį pokalbį dėl prašymo priimtumo. Valstybės narės gali padaryti išimtį tik pagal 35 straipsnį, vėlesnių prašymų atvejais. **[80 pakeit.]**
2. 1 dalimi nepažeidžiamas Reglamento (ES) Nr. [.../...] [Dublino reglamento] 5 straipsnis.
3. *Valstybės narės užtikrina, kad pokalbį dėl prašymo priimtumo atliekantis sprendžiančiosios institucijos pareigūnas nevilkėtų uniformos.* **[81 pakeit.]**

32 straipsnis
Pirmosios prieglobsčio šalies terminas

Šalis gali būti laikoma pirmąją prieglobsčio šalimi konkrečiam tarptautinės apsaugos prašytojui, jeigu jis:

- a) pripažintas pabėgėliu toje šalyje ir vis dar gali naudotis ta apsauga; arba
- b) kitokiu būdu naudojasi *veiksminga* apsauga toje šalyje, įskaitant negražinimo principą. **[82 pakeit.]**

su sąlyga, kad bus pakartotinai priimtas į tą šalį.

Taikydamos pirmosios prieglobsčio šalies terminą konkrečioms tarptautinės apsaugos prašytojo aplinkybėms, valstybės narės *atsižvelgia* į 37 straipsnio 1 dalį.

Prašytojui leidžiama užginčyti pirmosios prieglobsčio šalies termino taikymą, remiantis tuo, kad minėtoji pirmoji prieglobsčio šalis nėra saugi konkrečiu prašytojo atveju. **[83 pakeit.]**

■ [84 pakeit.]

III SKIRSNIS

■ [85 pakeit.]

33straipsnis Saugios kilmės šalies terminas

1. Trečioji šalis vadovaujantis šia direktyvą priskirta saugių kilmės šaliai, po atskiro prašymo nagrinėjimo gali būti laikoma saugia kilmės šalimi konkrečiam prašytojui, tik tuo atveju jeigu:
 - a) jis turi tos šalies pilietybę; arba
 - b) jis yra asmuo be pilietybės ir anksčiau yra nuolat gyvenęs toje šalyje;
 - c) ir nepateikė rimtų priežasčių, kad šalis nebūtų laikoma saugia kilmės šalimi konkrečiomis aplinkybėmis ir dėl jo laikymo pabėgėliu arba papildomą apsaugą galinčiu gauti asmeniu pagal Direktyvą [...../ES] [Priskyrimo direktyvą].
2. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose nustato papildomas saugios kilmės šalies termino taikymo taisykles ir reikalavimus.

IV SKIRSNIS

34 straipsnis Vėlesni prašymai

1. Jeigu asmuo, kuris kreipėsi tarptautinės apsaugos valstybėje narėje, pateikia papildomų pareiškimų arba vėlesnį prašymą toje pačioje valstybėje narėje, ta valstybė narė nagrinėja tuos papildomus pareiškimus arba su vėlesniu prašymu susijusius duomenis, atlikdama ankstesnio prašymo nagrinėjimą arba atlikdama užginčyto sprendimo nagrinėjimą tiek, kiek *sprendžiančiosios institucijos* gali atsižvelgti į visus duomenis, kuriais pagrįsti papildomi pareiškimai arba vėlesnis prašymas, ir juos išnagrinėti. **[87 pakeit.]**
2. Siekdamas priimti sprendimą dėl tarptautinės apsaugos prašymo priimtimumo pagal 30 straipsnio 2 dalies d punktą valstybės narės gali taikyti konkrečią procedūrą, kaip nurodyta šio straipsnio 3 dalyje, jeigu asmuo pateikia vėlesnį tarptautinės apsaugos prašymą po to, kai :
 - a) jo ankstesnis prašymas atsiimtas pagal 24 straipsnį;
 - b) dėl ankstesnio prašymo priimtas galutinis sprendimas.
3. Vėlesnis tarptautinės apsaugos prašymas visų pirma turi būti preliminariai išnagrinėjamas, siekiant nustatyti, ar po to, kai atsiimtas ankstesnis prašymas arba po to, kai priimtas sprendimas, nurodytas 2 dalies b punkte, dėl šio prašymo atsirado arba prašytojas pateikė naujų duomenų arba elementų, susijusių su nagrinėjimu dėl jo priskyrimo prie pabėgėlių arba papildomą apsaugą galinčių gauti asmenų pagal Direktyvą [.../.../ES] [Priskyrimo direktyvą].
4. Jeigu po 3 dalyje nurodyto preliminaraus nagrinėjimo atsiranda naujų duomenų arba elementų arba juos pateikia prašytojas ir dėl to labai padidėja tikimybė, kad prašytojas gali būti laikomas pabėgėliu arba papildomą apsaugą galinčiu gauti asmeniu pagal Direktyvą [.../.../ES] [Priskyrimo direktyvą], prašymas toliau nagrinėjamas pagal II skyrių.

5. Pagal nacionalinės teisės aktus valstybės narės gali toliau nagrinėti vėlesnį prašymą, jeigu yra kitų priežasčių, dėl kurių procedūra turi būti atnaujinta.

■ [88 pakeit.]

6. Šiame straipsnyje nurodyta procedūra taip pat gali būti taikoma tuo atveju, kai priklausomas asmuo pateikia prašymą po to, kai pagal 6 straipsnio 4 dalį jis yra davęs sutikimą, kad jo byla būtų jo vardu pateikto prašymo dalimi. Šiuo atveju šio straipsnio 3 dalyje nurodytu preliminariu nagrinėjimu siekiama nustatyti, ar yra faktų, susijusių su priklausomo asmens padėtimi, dėl kurių būtų pateisinamas atskiras prašymas.
7. Jeigu *užbaigus su pirmuoju prašymu susijusią procedūrą, kaip nurodyta 2 dalyje*, atitinkamas asmuo toje pačioje valstybėje narėje pateikia naują tarptautinės apsaugos prašymą prieš įsigaliojant sprendimui dėl grąžinimo *ir dėl to naujo prašymo nevykdomas tolesnis nagrinėjimas vadovaujantis šiuo straipsniu*, ta valstybė narė gali:
[113 pakeit.]
- a) taikyti teisės pasilikti teritorijoje išimtį, jeigu sprendžiančioji institucija įsitikinusi, kad dėl sprendimo dėl grąžinimo asmuo nebus tiesiogiai arba netiesiogiai grąžinamas pažeidžiant tos valstybės narės tarptautinius arba Bendrijos įsipareigojimus; ir (arba)
 - b) numatyti, kad prašymui būtų taikoma priimtino procedūra pagal šį ir 30 straipsnį; ir (arba)
 - c) numatyti, kad nagrinėjimo procedūra būtų paspartinta pagal 28 straipsnio 6 dalies i punktą.

Pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodytais atvejais valstybės narės pagal nacionalinės teisės aktus gali nukrypti nuo vykdant priimtino ir (arba) paspartintas procedūras paprastai taikomų terminų.

8. Jeigu asmuo, kurio atžvilgiu turi būti įvykdytas sprendimas dėl perdavimo pagal Reglamentą (ES) [.../...] [Dublino reglamentą] pateikia papildomų pareiškimų arba vėlesnį prašymą perduodančioje valstybėje narėje, tuos pareiškimus arba vėlesnius prašymus nagrinėja atsakinga valstybė narė, kaip apibrėžta tame reglamente pagal šią direktyvą.

35 straipsnis
Procedūrinės taisyklės

1. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos prašytojai, kurių prašymams taikomas preliminarus nagrinėjimas pagal 34 straipsnį, naudotūsi 11 straipsnio 1 dalyje numatytomis garantijomis.
2. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose gali nustatyti preliminarus nagrinėjimo pagal 34 straipsnį taisyklės. Pagal tas taisyklės, inter alia, galima:
 - a) įpareigoti atitinkamą prašytoją nurodyti faktus ir pagrįsti įrodymus, dėl kurių būtų pateisinama nauja procedūra;
 - b) leisti, kad būtų atliktas preliminarus nagrinėjimas, grindžiamas tik raštu pateiktais dokumentais be asmeninio pokalbio, išskyrus 34 straipsnio 6 dalyje nurodytus atvejus.

Dėl šių sąlygų iš prašytojų neatimama galimybė pradėti procedūrą iš naujo, taip pat tokia galimybė faktiškai nepanaikinama arba griežtai neapribojama.

3. Valstybės narės užtikrina, kad:
 - a) prašytojui tinkamu būdu būtų pranešta apie preliminarus nagrinėjimo rezultatus ir tuo atveju, kai prašymas toliau nenagrinėjamas, nurodytos nenagrinėjimo priežastys ir galimybės sprendimą užginčyti arba peržiūrėti;
 - b) jeigu atsiranda viena iš 34 straipsnio 3 dalyje nurodytų situacijų, sprendžiančioji institucija toliau nedelsdama nagrinėja vėlesnį prašymą, remdamasi II skyriaus nuostatomis.

V SKIRSNIS

36 straipsnis Pasienio procedūros

1. Pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas valstybės narės gali numatyti procedūras, siekdamas priimti sprendimus valstybių narių pasienyje arba tranzito zonosė dėl:
 - a) tose vietose pateikto prašymo priimtino, *kaip apibrėžta 30 straipsnyje*; ir (arba) **[89 pakeit.]**
 - b) prašymo esmės vykdant paspartintą procedūrą pagal 28 straipsnio 6 dalį.
2. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimas pagal 1 dalyje numatytas procedūras būtų priimtas per pagrįstą laiką. Jeigu sprendimas nebuvo priimtas per keturias savaites, prašytojui turi būti išduotas leidimas atvykti į valstybės narės teritoriją, kad prašymas galėtų būti nagrinėjamas pagal kitas šios direktyvos nuostatas. ***Prašytojų užlaikymas prie valstybių narių sienos ar jų tranzito zonosė yra prilyginamas 22 straipsnyje nurodytam sulaikymui. [90 pakeit.]***
3. Jeigu atvyksta didelė trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės grupė ir pateikia tarptautinės apsaugos prašymus pasienyje arba tranzito zonoje, kai 1 dalies nuostatų taikymas tampa praktiškai neįmanomas, tos procedūros gali taip pat būti taikomos tuo atveju ir iki to laiko, kol šie trečiosios šalies piliečiai arba asmenys be pilietybės yra įprastai apgyvendinti vietovėse, esančiose arti pasienio arba tranzito zonos.

VI SKIRSNIS

37 straipsnis

■ Saugių trečiųjų šalių terminas

1. Trečioji šalis gali būti laikoma saugia trečiaja šalimi tik tuo atveju, jeigu *atitinkamoje trečiojoje šalyje su tarptautinės apsaugos prašančiu asmeniu elgiamasi laikantis šių principų ir sąlygų*:
- a) *gyvybei ir laisvei negresia pavojus dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politinių įsitikinimų;*
 - b) *nėra Direktyvoje [...]/ES] [Priskyrimo direktyvoje] apibrėžto didelės žalos pavojaus;*
 - c) *laikomasi negražinimo principo pagal Ženevos konvenciją;*
 - d) *laikomasi draudimo išsiųsti iš šalies pažeidžiant teisę nepatirti kankinimo ir žiauraus, nežmoniško ar žeminamo elgesio, kaip numatyta tarptautinėje teisėje;*
 - e) *yra galimybė prašyti pabėgėlio statuso ar kitos papildomos apsaugos, kuri prilyginama apsaugai, suteikiamai pagal [Direktyvą .../... ES] [Priskyrimo direktyvą] ir, jei toks statusas ar apsauga suteikiama, gauti apsaugą, prilyginamą apsaugai, kuri teikiama pagal tą direktyvą;*
 - f) *ji yra ratifikavusi Ženevos konvenciją ir laikosi jos nuostatų be jokių geografinių apribojimų;*
 - g) *ji taiko teisės aktuose nustatytą prieglobsčio procedūrą; ir*
 - h) *pagal 2 dalį Europos Parlamentas ir Taryba yra nustatę, kad ši šalis yra saugi trečioji šalis.*

2. ***Europos Parlamentas ir Taryba, laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros, patvirtina arba iš dalies pakeičia bendrą trečiųjų šalių, kurios laikomos saugiomis trečiosiomis šalimis taikant 1 dalį, sąrašą.***
3. Atitinkamos valstybės narės nacionalinės teisės aktuose nustato 1 dalies nuostatų įgyvendinimo tvarką **ir taisykles, pagal kurias reikalaujama, kad:**
 - a) ***tarp tarptautinės apsaugos prašančio asmens ir atitinkamos trečiosios šalies būtų ryšys, kuriuo remdamasis tas asmuo turėtų priežasčių vykti į tą šalį;***
 - b) ***būtų taikoma metodika, kuria remdamosi kompetentingos institucijos įsitikintų, kad saugios trečiosios šalies terminas gali būti taikomas konkrečiai valstybei arba konkrečiam prašytojui. Tokia metodika apima nagrinėjimą, ar šalis yra saugi konkrečiam prašytojui, nagrinėjant atskirai kiekvieną atvejį;***
 - c) ***pagal tarptautinę teisę būtų taikomos taisyklės, leidžiančios atlikti individualų nagrinėjimą, ar trečioji šalis yra saugi konkrečiam prašytojui, kurios bent leidžia prašytojui ginčyti saugios trečiosios šalies termino taikymą remiantis tuo, kad ta trečioji šalis nėra saugi jo konkrečiomis aplinkybėmis. Prašytojui taip pat leidžiama ginčyti ryšio tarp jo ir trečiosios šalies pagal šios dalies a punktą buvimą.***
4. Įgyvendindamos sprendimą, pagrįstą šiuo straipsniu, susijusios valstybės narės atitinkamai informuoja prašytoją .
5. Jeigu saugi trečioji šalis prieglobsčio prašytojo pakartotinai nepriima, valstybės narės užtikrina, kad būtų suteikta galimybė pradėti procedūrą pagal II dalyje nurodytus pagrindinius principus ir garantijas.
6. ***Valstybės narės nerengia nacionalinių saugių kilmės šalių, nei nacionalinių saugių trečiųjų šalių sąrašų. [91 pakeit.]***

IV SKYRIUS

Tarptautinės apsaugos statuso panaikinimo tvarka

38 straipsnis

Tarptautinės apsaugos statuso panaikinimas

Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos statuso konkrečiam asmeniui panaikinimo nagrinėjimas gali būti pradėtas, kai atsiranda naujos informacijos arba duomenų, patvirtinančių, kad yra priežasčių peržiūrėti tarptautinės apsaugos statuso pagrįstumą.

39 straipsnis

Procedūrinės taisyklės

1. Valstybės narės užtikrina, kad jeigu kompetentinga institucija nagrinėja, ar panaikinti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės tarptautinės apsaugos statusą pagal Direktyvos [...]/../ES [Priskyrimo direktyvos] 14 arba 19 straipsnį, atitinkamas asmuo naudojami šiomis garantijomis:
 - a) jis turi būti informuotas raštu, kad kompetentinga institucija peržiūri jo pripažinimą tinkamu tarptautinei apsaugai, ir kokios yra to peržiūros priežastys; ir
 - b) jam turi būti suteikta galimybė asmeninio pokalbio metu pagal 11 straipsnio 1 dalies b punktą ir 13, 14 bei 15 straipsnius arba raštu pateiktame pareiškime nurodyti priežastis, kodėl jam neturėtų būti panaikinta tarptautinė apsauga.

Be to, valstybės narės užtikrina, kad pagal šią procedūrą:

- a) kompetentinga institucija galėtų gauti tikslią naujausią informaciją iš įvairių šaltinių, pavyzdžiui, atitinkamais atvejais iš JTVPK ir Europos prieglobsčio paramos biuro, dėl bendros padėties, vyraujančios atitinkamų asmenų kilmės šalyse; ir
 - b) kai informacija yra surenkama apie konkretų atvejį norint peržiūrėti tarptautinę apsaugą, ji nebūtų gauta iš persekiotojo (-ų) tokiu būdu, kad toks (-ie) persekiotojas (- ai) arba didelę žalą sukėlęs (-ę) subjektas (-ai) būtų tiesiogiai informuotas (-i), kad tas asmuo yra tarptautinės apsaugos gavėjas, kurio statusas yra nagrinėjamas, ir kad dėl to nekiltų fizinio susidorojimo su tuo asmeniu ir jo priklausomais asmenimis grėsmė arba grėsmė jo šeimos narių, tebegyvenančių kilmės šalyje, laisvei ir saugumui.
2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos sprendimas panaikinti tarptautinę apsaugą būtų pateiktas raštu. Faktinės ir teisinės priežastys nurodomos sprendime, o informacija, kaip užginčyti sprendimą, pateikiama raštu.
 3. Kai kompetentinga institucija priima sprendimą panaikinti tarptautinės apsaugos statusą, taip pat taikomi 18 straipsnio 2 dalis, 19 straipsnio 1 dalis ir 26 straipsnis.
 4. Nukrypdomos nuo 1, 2 ir 3 dalių, valstybės narės gali nuspręsti, kad tarptautinės apsaugos statusas nustoja teisiškai galioti, jeigu tarptautinės apsaugos gavėjas nedviprasmiškai atsisakė būti pripažintas tarptautinės apsaugos gavėju.

V SKYRIUS

APELIACINĖS PROCEDŪROS

40 straipsnis

Teisė į veiksmingą teisių gynimo priemonę

1. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos prašytojai turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę, kuria galėtų naudotis teisme, kad galėtų užginčyti:
 - a) sprendimą, priimtą dėl jų tarptautinės apsaugos prašymo, įskaitant sprendimą:
 - i) pripažinti prašymą nepagrįstu, kad būtų suteiktas pabėgėlio statusas ir (arba) papildomos apsaugos statusas;
 - ii) pripažinti prašymą nepriimtiniu pagal 30 straipsnį;
 - iii) priimtą valstybės narės pasienyje arba tranzito zonoje, kaip nurodyta 36 straipsnio 1 dalyje;
 - iv) nenagrinėti prašymo pagal 37 straipsnį;
 - b) atsisakymą atnaujinti prašymo nagrinėjimą po jo nutraukimo pagal 24 ir 25 straipsnius;
 - c) sprendimą panaikinti tarptautinės apsaugos statusą pagal 39 straipsnį.
2. Valstybės narės užtikrina, kad asmenys, kuriuos sprendžiančioji institucija pripažįsta asmenimis, kuriems gali būti suteikta papildoma apsauga, turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę, kaip nurodyta 1 dalyje, kad galėtų užginčyti sprendimą pripažinti prašymą nepagrįstu, kad būtų suteiktas pabėgėlio statusas.

Kol laukiama apeliacinių procedūrų rezultato, atitinkamas asmuo turi teisę naudotis pagal Direktyvą [..././ES] [Priskyrimo direktyvą] papildomos apsaugos gavėjams užtikrinamomis teisėmis ir pareigomis.

3. Valstybės narės užtikrina, kad taikant 1 dalyje nurodytą veiksmingą teisių gynimo priemonę būtų numatytas išsamus faktinis ir teisinis tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimas, įskaitant ex nunc nagrinėjimą, pagal Direktyvą [...]/../ES] [Priskyrimo direktyvą], bent vykdant apeliacines procedūras pirmosios instancijos teisme.
4. Valstybės narės numato *minimalius* terminus ir *kitas* reikalingas taisykles, kad prašytojas galėtų naudotis savo teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę pagal šio straipsnio 1 dalį. **[92 pakeit.]**

Valstybės narės nustato minimalų keturiasdešimt penkių darbo dienų terminą, per kurį prašytojai gali naudotis veiksminga teisių gynimo priemone. Prašytojams, kuriems taikoma paspartinta procedūra, numatyta 28 straipsnio 6 dalyje, valstybės narės nustato minimalų trisdešimties darbo dienų terminą. Dėl terminų iš prašytojų neatimama galimybė pasinaudoti veiksminga teisių gynimo priemone, kaip numatyta šio straipsnio 1 dalyje, ir jiems tą padaryti netampa pernelyg sudėtinga. Valstybės narės taip pat gali numatyti pagal 36 straipsnį priimtų sprendimų ex officio peržiūrą. **[93 pakeit.]**

5. Nepažeidžiant šio straipsnio 6 dalies, šio straipsnio 1 dalyje nurodyta teisių gynimo priemonė prašytojams suteikiama galimybė likti valstybėje narėje, kol laukiama priemonės rezultato.
6. Kai sprendimas priimamas taikant paspartintą procedūrą pagal 28 straipsnio 6 dalį ir kai priimamas sprendimas pripažinti prašymą nepriimtinu pagal 30 straipsnio 2 dalies d punktą, taip pat *jei tokiais atvejais* pagal nacionalinės teisės aktus nenumatyta teisė likti valstybėje narėje, kol laukiama teisinės priemonės rezultato, atitinkamo prašytojo prašymu arba savo iniciatyva teismas turi įgaliojimus nuspręsti, ar prašytojas gali likti valstybės narės teritorijoje. **[94 pakeit.]**

Ši dalis netaikoma 36 straipsnyje nurodytoms procedūroms.

7. Valstybės narės leidžia prašytojui likti teritorijoje, kol laukiama šio straipsnio 6 dalyje nurodytos procedūros rezultato. ***Išimtis gali būti taikoma, kai pateikiami vėlesni prašymai, pagal kuriuos nevykdomas tolesnis nagrinėjimas, kaip numatyta 34 ir 35 straipsniuose, jei priimamas grąžinimo sprendimas pagal Direktyvos 2008/115/EB 3 straipsnio 4 dalį, ir išimtis gali būti taikoma, kai priimami sprendimai taikant 37 straipsnyje nurodytą procedūrą, jei tai numatyta nacionaliniuose teisės aktuose. [117 pakeit.]***
8. Šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalimis nepažeidžiamas Reglamento (ES) Nr. [.../...] [Dublino reglamentas] 26 straipsnis.
9. Valstybės narės nustato terminus teismui nagrinėti sprendžiančiosios institucijos sprendimą pagal 1 dalį.
10. Jei prašytojui suteiktas statusas, kuriuo pagal nacionalinę ir Sąjungos teisę suteikiamos tokios pat teisės ir lengvatos kaip ir pabėgėlio statusu pagal Direktyvą [.../.../ES] [Priskyrimo direktyvą], gali būti laikoma, kad prašytojui suteikta veiksminga teisių gynimo priemonė, jeigu teismas nusprendžia, kad teisių gynimo priemonė pagal 1 dalį netaikytina arba greičiausiai nebūtų sėkmingai panaudota, remiantis nepakankamu prašytojo interesu padėti nagrinėjimui.
11. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose taip pat gali nustatyti sąlygas, pagal kurias būtų daroma prielaida, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė arba atsisakė teisių gynimo priemonės pagal 1 dalį, bei taisykles dėl procedūros, kurios reikia laikytis.

VI SKYRIUS

BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41 straipsnis

Viešųjų institucijų galimybė užginčyti

Ši direktyva nedaro poveikio viešųjų institucijų galimybei užginčyti administracinius ir (arba) teismo sprendimus, kaip numatyta nacionalinės teisės aktuose.

42 straipsnis
Konfidencialumas

Valstybės narės užtikrina, kad šią direktyvą įgyvendinančios valdžios institucijos laikytųsi konfidencialumo principo, kaip apibrėžta nacionalinės teisės aktuose, dėl bet kokios vykdamą darbą gautos informacijos.

43 straipsnis
Bendradarbiavimas

Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinę ryšių palaikymo instituciją ir praneša jos adresą Komisijai. Komisija perduoda tą informaciją kitoms valstybėms narėms.

Valstybės narės kartu su Komisija imasi visų tinkamų priemonių, kad užtikrintų tiesioginį kompetentingų institucijų bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija.

44 straipsnis
Ataskaita

Ne vėliau kaip [...] Komisija praneša Europos Parlamentui ir Tarybai, kaip valstybės narės taiko šią direktyvą, ***nurodo finansines taikymo išlaidas*** ir pateikia pasiūlymus dėl būtinų pakeitimų. Valstybės narės pateikia Komisijai visą informaciją ***ir finansinius duomenis, reikalingus*** tokiai ataskaitai parengti. Pateikusi šią ataskaitą, Komisija bent kartą per ***dvejus*** metus praneša Europos Parlamentui ir Tarybai, kaip valstybės narės taiko šią direktyvą. **[95 pakeit.]**

45 straipsnis
Perkėlimas į nacionalinę teisę

Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šių [...] straipsnių būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [...]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą bei tų nuostatų ir šios direktyvos atitikties lentelę.

Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 28 straipsnio 3 dalies būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [...]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą bei tų nuostatų ir šios direktyvos atitikties lentelę. **[96 pakeit.]**

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat įtraukia teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, panaikinamą šia direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus bei tų nuostatų ir šios direktyvos atitikties lentelę.

46 straipsnis
Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Valstybės narės taiko 45 straipsnio 1 dalyje nurodytus įstatymus ir kitus teisės aktus tarptautinės apsaugos prašymams, pateiktiems po [...], ir tarptautinės apsaugos panaikinimo procedūroms, pradėtoms po [...]. Anksčiau nei [...] pateikti prašymai ir anksčiau nei [...] pradėtos pabėgėlio statuso panaikinimo procedūros reglamentuojamos įstatymais ir kitais teisės aktais pagal Direktyvą 2005/85/EB.

Po [...] pateiktiems tarptautinės apsaugos prašymams valstybės narės taiko 45 straipsnio 2 dalyje nurodytus įstatymus ir kitus teisės aktus. Anksčiau nei [...] pateikti prašymai reglamentuojami įstatymais ir kitais teisės aktais pagal Direktyvą 2005/85/EB.

47 straipsnis
Panaikinimas

Direktyva 2005/85/EB panaikinama nuo [šios direktyvos 45 straipsnio pirmoje dalyje nurodytos dienos], nedarant poveikio III priedo valstybių narių įsipareigojimams, susijusiems su direktyvos II priedo B dalyje nustatytais perkėlimo į nacionalinę teisę terminais.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal III priede pateiktą atitikties lentelę.

48 straipsnis
Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.

[...] straipsniai taikomi nuo [dienos, einančios po nurodytosios 45 straipsnio pirmoje pastraipoje].

49 straipsnis
Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas

Pirmininkas

I PRIEDAS

Termino „sprendžiančioji institucija“ apibrėžtis

Igyvendindama šios direktyvos nuostatas, jeigu ir toliau taikomos 1996 m. Pabėgėlių akto (su pakeitimais) 17 straipsnio 1 dalies nuostatos, Airija gali laikyti, kad:

- sprendžiančioji institucija, numatyta šios direktyvos 2 straipsnio f punkte, – tai Pabėgėlių prašymų komisaro tarnyba, nagrinėjanti, ar prašytojas atitinkamai turėtų ar neturėtų būti pripažintas pabėgėliu, ir
- į pirmosios instancijos sprendimą, numatytą šios direktyvos 2 straipsnio f punkte, taip pat turi būti įtrauktos Pabėgėlių prašymų komisaro rekomendacijos, ar prašytojas atitinkamai turi ar neturi būti pripažintas pabėgėliu.

Airija turi pranešti Komisijai apie bet kokius 1996 m. Pabėgėlių akto (su pakeitimais) 17 straipsnio 1 dalies nuostatų pakeitimus.

■ [85 pakeit.]

II PRIEDAS

A dalis

Panaikinta direktyva
(nurodyta 47 straipsnyje)

Tarybos direktyva 2005/85/EB

(OL L 326, 2005 12 13, p. 13)

B dalis

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai
(nurodyti 47 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai
2005/85/EB	Pirmasis terminas: 2007 m. gruodžio 1 d. Antrasis terminas: 2008 m. gruodžio 1 d.

III PRIEDAS

ATITIKTIES LENTELĖ¹

Direktyva 2005/85/EB

Ši direktyva

1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio a punktas	2 straipsnio a punktas
2 straipsnio b punktas	2 straipsnio b punktas
2 straipsnio c punktas	2 straipsnio c punktas
-	2 straipsnio d punktas
2 straipsnio d punktas	2 straipsnio e punktas
2 straipsnio e punktas	2 straipsnio f punktas
2 straipsnio f punktas	2 straipsnio g punktas
-	2 straipsnio h punktas
-	2 straipsnio i punktas
2 straipsnio g punktas	2 straipsnio j punktas
-	2 straipsnio k punktas
-	2 straipsnio l punktas
2 straipsnio h punktas	2 straipsnio m punktas
2 straipsnio i punktas	2 straipsnio n punktas
2 straipsnio j punktas	2 straipsnio o punktas
2 straipsnio k punktas	2 straipsnio p punktas
3 straipsnio 1 dalis	3 straipsnio 1 dalis
3 straipsnio 2 dalis	3 straipsnio 2 dalis
3 straipsnio 3 dalis	-
3 straipsnio 4 dalis	3 straipsnio 3 dalis

¹ Atitikties lentelė nebuvo atnaujinta.

4 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
4 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
-
4 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 3 dalis
-
5 straipsnis
6 straipsnio 1 dalis
-
-
6 straipsnio 2 dalis
6 straipsnio 3 dalis
-
-
6 straipsnio 4 dalis
6 straipsnio 5 dalis
-
-
-
7 straipsnio 1 dalis
7 straipsnio 2 dalis
-
8 straipsnio 1 dalis
-
8 straipsnio 2 dalies a punktas
8 straipsnio 2 dalies b punktas
8 straipsnio 2 dalies c punktas
-
8 straipsnio 3 dalis
8 straipsnio 5 dalis

4 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
-
4 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 3 dalis
4 straipsnio 4 dalis
4 straipsnio 5 dalis
5 straipsnis
-
6 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 2 dalis
6 straipsnio 3 dalis
6 straipsnio 4 dalis
6 straipsnio 5 dalis
6 straipsnio 6 dalis
6 straipsnio 7 dalis
-
6 straipsnio 8 dalis
6 straipsnio 9 dalis
7 straipsnio 1–3 dalys
8 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 2 dalis
8 straipsnio 3 dalis
9 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2 dalis
9 straipsnio 3 dalies a punktas
9 straipsnio 3 dalies b punktas
9 straipsnio 3 dalies c punktas
9 straipsnio 3 dalies d punktas
9 straipsnio 4 dalis
9 straipsnio 5 dalis

9 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
9 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
9 straipsnio 3 dalis
-
10 straipsnis
11 straipsnis
12 straipsnio 1 dalis
12 straipsnio 2 dalies a punktas
12 straipsnio 2 dalies b punktas
12 straipsnio 2 dalies c punktas
12 straipsnio 3 dalis
12 straipsnio 4–6 dalys
13 straipsnio 1 ir 2 dalys
13 straipsnio 3 dalies a punktas
-
13 straipsnio 3 dalies b punktas
-
-
13 straipsnio 4 dalis
13 straipsnio 5 dalis
-
14 straipsnis
-
-

10 straipsnio 1 dalis
10 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
-
10 straipsnio 3 dalis
10 straipsnio 4 dalis
11 straipsnis
12 straipsnis
13 straipsnio 1 dalis
13 straipsnio 2 dalies a punktas
-
-
13 straipsnio 2 dalies b punktas
13 straipsnio 3–5 dalys
14 straipsnio 1 ir 2 dalys
14 straipsnio 3 dalies a punktas
14 straipsnio 3 dalies b punktas
14 straipsnio 3 dalies c punktas
14 straipsnio 3 dalies d punktas
14 straipsnio 3 dalies e punktas
14 straipsnio 4 dalis
-
15 straipsnis
-
16 straipsnis
17 straipsnis

15 straipsnio 1 ir 2 dalys bei 3 dalies pirma pastraipa	18 straipsnio 1 ir 2 dalys bei 3 dalies pirma pastraipa
15 straipsnio 3 dalies a punktas	-
15 straipsnio 3 dalies b punktas	18 straipsnio 3 dalies a punktas
15 straipsnio 3 dalies c punktas	18 straipsnio 3 dalies b punktas
15 straipsnio 3 dalies d punktas	-
15 straipsnio 3 dalies antra pastraipa	-
-	18 straipsnio 3 dalies antra pastraipa
15 straipsnio 4 dalis	18 straipsnio 4 dalis
-	18 straipsnio 5 dalis
15 straipsnio 5 dalis	18 straipsnio 6 dalis
15 straipsnio 6 dalis	18 straipsnio 7 dalis
16 straipsnio 1 dalis	19 straipsnio 1 dalis
16 straipsnio 2 dalis	19 straipsnio 2 dalis
-	19 straipsnio 3 dalis
16 straipsnio 3 dalis	19 straipsnio 4 dalis
16 straipsnio 4 dalis	19 straipsnio 4 dalis
-	20 straipsnio 1–3 dalys
17 straipsnio 1 dalis	21 straipsnio 1 dalis
17 straipsnio 2 dalies a punktas	21 straipsnio 2 dalies a punktas
17 straipsnio 2 dalies b punktas	-
17 straipsnio 2 dalies c punktas	21 straipsnio 2 dalies b punktas
17 straipsnio 3 dalis	-
17 straipsnio 4 dalis	21 straipsnio 3 dalis
-	21 straipsnio 4 dalis
17 straipsnio 5 dalis	21 straipsnio 5 dalis
-	21 straipsnio 6 dalis
17 straipsnio 6 dalis	21 straipsnio 7 dalis
18 straipsnis	22 straipsnis
19 straipsnis	23 straipsnis

20 straipsnis
20 straipsnio 1 dalies a ir b punktai

20 straipsnio 2 dalis
-
21 straipsnis
22 straipsnis
23 straipsnis
23 straipsnio 1 dalis
23 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
23 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
-
-
23 straipsnio 3 dalis
23 straipsnio 4 dalis
23 straipsnio 4 dalies a punktas
23 straipsnio 4 dalies b punktas
23 straipsnio 4 dalies c punkto i papunktis
23 straipsnio 4 dalies c punkto ii papunktis
23 straipsnio 4 dalies d punktas
23 straipsnio 4 dalies e punktas
23 straipsnio 4 dalies f punktas
23 straipsnio 4 dalies g punktas
23 straipsnio 4 dalies h punktas
23 straipsnio 4 dalies i punktas
23 straipsnio 4 dalies j punktas
23 straipsnio 4 dalies k–n punktai
23 straipsnio 4 dalies o punktas
-
-
-

24 straipsnis
24 straipsnio 1 dalies a ir b punktai

24 straipsnio 2 dalis
24 straipsnio 3 dalis
25 straipsnis
26 straipsnis
27 straipsnis
27 straipsnio 1 dalis
27 straipsnio 2 dalis
-
27 straipsnio 3 dalis
27 straipsnio 4 dalis
27 straipsnio 5 dalis
27 straipsnio 6 dalis
27 straipsnio 6 dalies a punktas
-
27 straipsnio 6 dalies b punktas
-
27 straipsnio 6 dalies c punktas
-
27 straipsnio 6 dalies d punktas
-
-
-
27 straipsnio 6 dalies f punktas
-
27 straipsnio 6 dalies e punktas
27 straipsnio 7 dalis
27 straipsnio 8 dalis
27 straipsnio 9 dalis

-	28 straipsnis
24 straipsnis	-
25 straipsnis	29 straipsnis
25 straipsnio 1 dalis	29 straipsnio 1 dalis
25 straipsnio 2 dalies a–c punktai	29 straipsnio 2 dalies a–c punktai
25 straipsnio 2 dalies d ir e punktai	-
25 straipsnio 2 dalies f ir g punktai	29 straipsnio 2 dalies d ir e punktai
-	30 straipsnis
26 straipsnis	31 straipsnis
27 straipsnis	32 straipsnis
27 straipsnio 1 dalies a punktas	32 straipsnio 1 dalies a punktas
-	32 straipsnio 1 dalies b punktas
27 straipsnio 1 dalies b–d punktai	32 straipsnio 1 dalies c–e punktai
27 straipsnio 2–5 dalys	32 straipsnio 2–5 dalys
28 straipsnis	-
29 straipsnis	-
30 straipsnis	33 straipsnis
30 straipsnio 2–4 dalys	-
-	33 straipsnio 2 dalis
30 straipsnio 5 dalis	33 straipsnio 3 dalis
30 straipsnio 6 dalis	33 straipsnio 4 dalis
31 straipsnis	34 straipsnis
31 straipsnio 2 dalis	-
31 straipsnio 3 dalis	34 straipsnio 2 dalis
32 straipsnio 1–7 dalys	35 straipsnio 1–7 dalys
-	35 straipsnio 8 ir 9 dalys
33 straipsnis	-
34 straipsnis	36 straipsnis
34 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies a punktas	36 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies a punktas
34 straipsnio 2 dalies b punktas	-
34 straipsnio 2 dalies c punktas	36 straipsnio 2 dalies b punktas
34 straipsnio 3 dalies a ir b punktai	36 straipsnio 3 dalies a ir b punktai

35 straipsnio 1 dalis	37 straipsnio 1 dalies a punktas
-	37 straipsnio 1 dalies b punktas
35 straipsnio 2 dalis ir 3 dalies a–f punktai	-
35 straipsnio 4 dalis	37 straipsnio 2 dalis
35 straipsnio 5 dalis	37 straipsnio 3 dalis
36 straipsnio 1 dalis–2 dalies c punktas	38 straipsnio 1 dalis–2 dalies c punktas
36 straipsnio 2 dalies d punktas	-
36 straipsnio 3 dalis	-
36 straipsnio 4 dalis	38 straipsnio 3 dalis
36 straipsnio 5 dalis	38 straipsnio 4 dalis
36 straipsnio 6 dalis	38 straipsnio 5 dalis
36 straipsnio 7 dalis	-
37 straipsnis	39 straipsnis
38 straipsnis	40 straipsnis
39 straipsnis	41 straipsnis
39 straipsnio 1 dalies a punktas	41 straipsnio 1 dalies a punktas
-	41 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktis
39 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktis	41 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktis
39 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktis	41 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktis
39 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktis	-
39 straipsnio 1 dalies b punktas	41 straipsnio 1 dalies b punktas
39 straipsnio 1 dalies c ir d punktai	-
39 straipsnio 1 dalies e punktas	41 straipsnio 1 dalies c punktas
-	41 straipsnio 2 ir 3 dalys
39 straipsnio 2 dalis	41 straipsnio 4 dalis
39 straipsnio 3 dalis	-
-	41 straipsnio 5–8 dalys
39 straipsnio 4 dalis	41 straipsnio 9 dalis
39 straipsnio 5 dalis	41 straipsnio 10 dalis
39 straipsnio 6 dalis	41 straipsnio 11 dalis

40 straipsnis
41 straipsnis
-
42 straipsnis
43 straipsnis
44 straipsnis
-
45 straipsnis
46 straipsnis
I priedas
II priedas
III priedas
-
-

42 straipsnis
43 straipsnis
44 straipsnis
45 straipsnis
46 straipsnis
47 straipsnis
48 straipsnis
49 straipsnis
50 straipsnis
I priedas
II priedas
-
III priedas
IV priedas